

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

En bra start i förskolan -

En litteraturstudie om barns inskolningsprocess

Namn: Elisabeth Hirmas Karner & Emeli
Jansson
Program: Förskolläraryrket

Examensarbete: 15 hp
Kurs: LÖXA1G
Nivå: Grundnivå
Termin/år: HT/2018
Kursansvarig institution: Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande
Handledare: Anders Pedersson
Examinator: Susanne Garvis
Kod: HT18-2920-043-LÖXA1G

Nyckelord: inskolning, övergång, hem, förskola, anknytning

Abstract

Att skolas in i förskolans verksamhet är en process som alla barn som går på förskolan har varit med om. Mötet med förskolans värld kan ses som den första kontakten som barnet och dess familj har med skolans värld. Intresset för barns inskolningsprocess i förskolan väcktes av ett Facebookinlägg där en förälder frågade verksamma förskollärare om vilken forskning som låg till grund för metoden tre dagars föräldraaktiv inskolning, vilken flera förskolor idag använder sig av. Ingen av de förskollärare som svarade på inlägget redovisade någon vetenskaplig grund för de metoder som användes i deras verksamhet. Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet. Vi vill i denna studie därför undersöka vad det finns för forskning om barns övergång från hemmet till förskolan.

Syftet har varit att kartlägga den forskning som finns om barns inskolningsprocess. Mer specifikt ville vi undersöka vad en lyckad inskolning är enligt den forskning som finns och vilka aktörers perspektiv som forskarna valt att utgå ifrån. Vidare ville vi undersöka om några slutsatser kunde dras om faktorer för en lyckad inskolning av barn i förskolan, samt om det fanns några för- och nackdelar med de metoder som användes.

En systematisk litteraturstudie användes som metod för att undersöka våra forskningsfrågor. Det utvalda materialet har syntetiserats och analyserats utifrån ett antal teman som sedan har diskuterats. Utifrån studiens resultat kan det konstateras att det finns en begränsad mängd forskning om barns inskolning i förskolan och mer forskning och kunskap behövs inom området. Trots att materialet var litet har barns inskolning studerats från olika synvinklar, vilket bidrog till att ett försök till generalisering gjordes. I de teman som dominerar den forskning som finns framträder faktorer som att goda relationer mellan barn, föräldrar och förskollärare är viktiga för en lyckad inskolning. Dessutom synliggjordes att förskolans kvalitet och förskollärarens professionalism samt förhållningssätt har en betydande roll för att barns övergångar från hemmet till förskolan ska fungera bra.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Förskollärarens uppgift	1
1.2	Barnets relation till förskolläraren	2
1.3	Syfte och frågeställningar	3
1.4	Anknytningsteorin	4
2	Metod.....	4
2.1	Tillvägagångssätt	5
2.2	Kvalitativ och kvantitativ ansats.....	5
2.3	Etiska överväganden	7
2.4	Inklusionskriterier.....	7
2.5	Datainsamling	8
2.6	Urvalsprocessen	9
2.7	Databearbetning	10
2.8	Syntes av materialet	10
3	Resultat.....	10
3.1	Kvalitativa och kvantitativa studier	11
3.2	Teoretiska utgångspunkter	12
3.3	Vems perspektiv	15
3.4	Faktorer för lyckad inskolning.....	17
3.4.1	Relationer mellan de olika aktörerna.....	17
3.4.2	Artefakter och miljöns betydelse	18
3.4.3	Förskola med hög kvalitet	20
3.5	Forskning saknas	23
4	Diskussion	24
4.1	Metoddiskussion	24
4.2	Resultatdiskussion	26
4.2.1	Generaliserbarhet av det insamlade materialet.....	26
4.2.2	Förskollärarens förhållningssätt och professionsutövning	30
4.2.3	Förslag på vidare forskning	32
5	Referenser	35
6	Bilagor	40
	Bilaga 1. Redovisning av datainsamling av utvalda vetenskapliga artiklar.....	40
	Bilaga 2. Inkluderade vetenskapliga artiklar.....	45

Bilaga 3. Exkluderade vetenskapliga artiklar.....	47
Bilaga 4. Protokoll för kategorisering av innehåll.....	48

1 Inledning

Vid en lyckad inskolning i förskolan skapas den tillit mellan barnen och pedagogerna som är nödvändig för att pedagogerna ska kunna fungera som ersättare för barnens vårdnadshavare (Broberg, Hagström och Broberg, 2012). Hur en lyckad inskolning går till kan det finnas delade meningar om både hos förskollärare och föräldrar. Vad som ses gynnsamt för barn präglas enligt Johansson (2011) lika mycket av kultur, kontext och tid som av läroplaner, forskning och teorier. Eftersom strävansmålen i läroplanen för förskolan är tolkningsbara så skiljer sig också perspektiven på normer och värden åt i olika verksamheter runt om i landet (Johansson, 2011). Detta betyder att förskollärare kan ha olika syn på kvalitet i förskolan, vilket gör definitionen av en lyckad inskolning komplex.

Vårt intresse för frågan väcktes då vi läste ett inlägg på facebooksidan "förskolan.se", där en förälder beskriver att hon tagit del av flera föräldrars upprörda kommentarer om att deras barn skolas in enligt vad hon beskriver som "tre dagars föräldraaktiv inskolning/ introduktion" (Köhler, 2018, 25 augusti). Hon ställer i sitt inlägg frågan till förskollärare om varför denna metod används och om det finns forskning som styrker att det är en bra metod. Samtidigt ifrågasätter hon om metoden har modifierats från sin ursprungliga form så att det ursprungliga syftet med metoden har urholkat. Inlägget kommenterades av många förskollärare och vårdnadshavare där de beskrev sina erfarenheter. När vi läste dessa kommentarer upplevde vi dock att ingen hänvisning till evidensbaserade fakta om metoden togs upp i diskussionen.

Förskolans verksamhet ska enligt svensk lag vila på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet (Eriksson Barajas, Forsberg och Wengström, 2013). I skollagen finns ingen definition på vad vetenskaplig grund betyder i förskolan, utan förskollärares skyldighet att ha ett vetenskapligt förhållningssätt bygger på högskolelagens bestämmelser (Sheridan och Williams, 2018). Regeringen beskriver att detta innebär att relevant forskning samt beprövad erfarenhet är grunden för all utbildning i Sverige (Sheridan & Williams, 2018). Beprövad erfarenhet karaktäriseras som dokumenterad skriftlig erfarenhet som har kommunicerats och spridits på ett professionellt och systematiskt sätt mellan förskollärare (Sheridan & Williams, 2018). Med utgångspunkt ur lagen om förskollärares skyldighet att utgå från vetenskaplig grund vill vi genom en systematisk litteraturstudie kartlägga den forskning som finns om inskolning i syfte att ta reda på hur den kan kopplas till förskolans praktik.

1.1 Förskollärares uppgift

I detta stycke följer en redogörelse för vad förskollärares ansvar innebär under inskolningsprocessen samt vikten av en god relation mellan barn och förskollärare under denna period. Denna bakgrund är av vikt då den leder till uppsatsens syfte och frågeställningar.

Enligt läroplanen för förskolan ansvarar förskollärare för att tillsammans med vårdnadshavarna skapa en god introduktion till förskolan både för barnet och för föräldrarna. Förskollärarna ska se till att en tillitsfull relation skapas mellan dem och vårdnadshavarna för att främja barnens trivsel och lust att lära och utvecklas (Skolverket, 2016). Förskolan ska vara en trygg miljö där förskolläraren samspelar med såväl det enskilda barnet som med hela barngruppen (Skolverket, 2016).

I Sverige är det lag på att alla barn ska ha möjlighet till en plats i förskolan från ett års ålder (Pramling Samuelsson, 2014). Innan barnet börjar på förskolan har de i de allra flesta fall varit hemma med en eller två vårdnadshavare i en familjär miljö (Broberg et al., 2012).

Förskolemiljön är oftast främmande för barnet och inskolningen till förskolan innebär nya rutiner och frånvaro av vårdnadshavarna. Enligt Skolverkets allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan (2017) är barnens inträde i förskolan en stor händelse även för vårdnadshavarna. Därför är det viktigt med en värdefull inskolning där barnens ålder samt biologiska och erfarenhetsmässiga förutsättningar spelar stor roll för utformningen (Skolverket, 2017). Enligt Broberg (2017) har inskolningen tre syften. För det första ska barnet vänjas vid förskolemiljön, där hen, för det andra, ska ha möjlighet att skapa en nära relation med minst en förskollärare som blir vårdnadshavarens ersättare då vårdnadshavaren inte är närvarande. För det tredje, ska barnet vänjas vid att klara av att vara utan vårdnadshavaren under flera timmar och samtidigt känna sig trygg i att använda förskolläraren som stöd då det utforskar, leker och lär på förskolan. De metoder för inskolning som används på olika förskolor idag beror delvis på förskolans organisation och de olika aktörernas önskemål (Broberg, 2017). Snabb inskolning är en metod som ofta tillämpas då det är många barn som skolas in samtidigt. I dagsläget är 57% av all personal på Sveriges förskolor förskollärare och antalet barn per förskollärare ökar (Pramling Samuelsson, 2014). Dagens stora barngrupper bidrar med en utmaning för pedagogerna att vara direkt stöttande och samspelande med det enskilda barnet (Nilsen, 2017). Broberg (2017) hävdar dock att det är viktigt att barn som skolas in i förskolan har en specifik förskollärare som de känner sig extra trygga med eftersom nära känslomässiga relationer är viktigt för små barn då de introduceras i nya miljöer.

1.2 Barnets relation till förskolläraren

En viktig faktor, enligt Broberg (2017), är att förskolläraren har till uppgift att utveckla en nära relation till barnet. Den relationen främjas av att föräldern uppmuntrar och stödjer relationsskapandet mellan barnet och förskolläraren. Vårdnadshavaren bör vara med då barnet vänjer sig vid miljön och utvecklar en relation till förskolläraren för att undvika att främlingsrädslor uppstår. För att vänja barnet vid separation behöver dessa besök i förskolan till en början vara korta, ca. tre till fem timmar, för att successivt öka. Det ger barnet erfarenhet av att förskolläraren är en trygg person att vända sig till. Antalet små barn per förskollärare bör vara få så att förskolläraren har möjlighet att vara nära och möta de enskilda barnens behov.

Vidare, är det viktigt att barnet får mycket tid till att utforska lokalerna och miljön tillsammans med förskolläraren och föräldern, vilket underlättas om det är få andra barn närvarande (Broberg, 2017). Kihlbom (2003) menar att alla barn har olika behov och visar dem olika tydligt. Därför är det viktigt att barnets anknytningsperson är medveten om både det fysiska och psykiska behovet barnet har. Alla sinneskanaler såsom ögonkontakt, ansiktsuttryck, gester, kroppskontakt och närhet är viktiga komponenter i relationsskapandet och interaktionen mellan den vuxne och barnet. Då barnet utsätts för många olika sinnesintryck i förskolan behöver det anknytningspersonens hjälp att sortera upplevelserna för att känna trygghet och skapa sammanhang (Kihlbom, 2003).

Lika viktigt som förskollärarens emotionella närvaro till barnet är också, konstaterar Johansson (2011), lekfullheten och förmågan hos förskolläraren att inta barnets perspektiv. Att inta barns perspektiv innebär att förskolläraren använder sina egna tolkningar och erfarenheter i sin strävan mot att förstå barnets intentioner och försök till meningsskapande (Johansson, 2011). Johansson (2011) menar vidare att detta kräver en barnsyn hos förskollärarna där de ser barnet som en medmänniska med behov, önskingar och avsikter som måste respekteras. En förskollärare med denna barnsyn kan då, genom att försöka närma sig barnets perspektiv, också ge barnet de redskap och det stöd det behöver för att utforska och tolka världen det lever i.

Förskollärares pedagogiska kompetens spelar också stor roll i huruvida en god och gynnsam relation uppstår mellan barnet och förskolläraren. Förskollärares kompetens och hur den används i praktiken bygger, enligt Pramling Samuelsson och Sheridan (2016), på tre dimensioner som integreras och hör ihop. Dessa utgör de didaktiska frågorna; Vad, hur och varför förskolläraren medvetet formar verksamheten och sitt arbete med barnen utifrån barnens bästa. Vad och varför förskolläraren agerar på ett visst sätt grundar sig i förskollärares förmåga att använda kunskaper, reflektera, sträva efter kompetensutveckling och använda vetenskaplig grund i verksamheten. Hur förskolläraren väljer att agera beror på hans förmåga att möta barn och andra inkluderade aktörer i verksamheten samt förmågan att leda och organisera arbetet (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016). Denna pedagogiska medvetenhet som förskolläraren har bidrar till ett här-och-nu-perspektiv där förskolläraren leder och stöttar barnen i sitt utforskande och som lägger grunden för ett livslångt lärande (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016). Den sociala och kommunikativa kompetens som förskolläraren besitter, tillsammans med omsorg, bildar kittet mellan de didaktiska frågorna och skapar förskollärares professionella yrkeskompetens. Detta innebär att lärande och utveckling består av både kognitiva, sociala och emotionella faktorer, vilka sammantaget bildar förskollärares kompetens i arbetet i förskolan (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016). Pramling Samuelsson och Sheridan (2016) understryker vikten av att se bortom sina egna upplevelser och förutfattade meningar och lyssna på barnet för att kunna möta och bekräfta barnet där det befinner sig samt sätta sig in i dess perspektiv.

1.3 Syfte och frågeställningar

Enligt Skolverkets allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan (Skolverket, 2017) är det viktigt att all personal i förskolan har god kännedom om varför valet av den inskolningsmetod som används har gjorts för att i bästa mån utveckla och förbättra introduktionen. Läroplanen för förskola (Skolverket, 2016), betonar att förskolan ska samarbeta med vårdnadshavare så att varje barn får sina behov tillgodosedda och upplever trygghet utifrån den omsorg som förskolan ska tillhandahålla. Sandberg och Vuorinen (2007) menar att de metoder som pedagogerna använder sig av inte alltid överensstämmer med vad som står i policytexter när det gäller samverkan med vårdnadshavare. De menar att detta kan bero på att förskollärare inte alltid kan tillämpa samma metod i alla sammanhang utan ibland måste handla efter egna erfarenheter. Syftet med vår forskningsöversikt är att kartlägga och undersöka kunskapen om inskolningsprocessen och barnets övergång från hemmet till förskolan samt att koppla hur eventuella slutsatser från forskning kan integreras i förskolans praktik. Tidigare forskning har samlats in, jämförts och diskuterats. Vetenskapliga artiklar och litteratur om inskolning utgör grunden för vår systematiska litteraturstudie som enligt Eriksson Barajas et al. (2013), är den mest lämpade metoden att använda för att besvara praktiska frågeställningar om ett ämne. Vi har i vår studie strävat mot att besvara fyra praktiska frågeställningar:

- Vilka aktörers perspektiv väljer forskare att ta i studier om inskolning?
- Vilka slutsatser om inskolning dras inom forskningen?
- Vilka för- eller nackdelar med de olika metoderna för inskolning belyser forskningen?
- Vad är en lyckad inskolning enligt den forskning som finns?

1.4 Anknytningsteorin

Den psykologiska teorin, anknytningsteorin, används idag över hela världen för att beskriva barns behov av en trygg bas, det vill säga en trygg och tillitsfull relation till en specifik person till vilken de kan vända sig om de upplever hot (Broberg, 2017, s. 34). Denna teori behöver redogöras för dels på grund av att barn, enligt flera författare, bland annat Broberg (2017), Broberg et al. (2012) och Bowlby (2007), behöver en sekundär anknytningsperson i förskolan för att känna trygghet och dels då flera av våra utvalda artiklar använder sig av anknytningsteorin i sina studier för att beskriva faktorer för lyckad inskolning. Eftersom anknytningsteorin är den mest dominerande teorin när det gäller barns inskolning i förskolan är det intressant för oss att kritiskt granska hur den används i dessa sammanhang. Det är också intressant för oss att fördjupa oss i vad teorin innebär eftersom den kan kopplas till föräldraaktiv inskolning. Under en föräldraaktiv inskolning är det viktigt att varje barn har sin närmast anknutna vuxna närvarande i alla moment i förskolan under de första dagarna av inskolningen (Arnesson Eriksson, 2010). Detta skapar, enligt Arnesson Eriksson (2010), den trygghet som behövs för att barnet ska våga lära känna pedagogerna, den nya miljön och de andra barnen och senare knyta nära kontakter.

Vår förmåga att knyta nära, sociala kontakter till personer omkring oss beror på vilka interaktioner vi har erfarenhet av från vår barndom (Bowlby, 2007). För att en anknytningsrelation ska utvecklas mellan ett barn och en vuxen behöver barnet också ha en regelbunden och nära kontakt med den vuxne. Avgörande är också att den vuxne upprepade gånger har lyckats ge barnet den tröst det behöver (Broberg et al., 2012). Ett barns nära anknytningsrelation kännetecknas av att relationen är varaktig, anknytningspersonen är oersättlig och personen har känslomässig betydelse för barnet samt att barnet söker sig till personen och känner obehag vid separationer från personen (Broberg et al., 2012). Barns anknytningsprocess utvecklas under de första levnadsåren och successivt bildas inre bilder hos barnen om dem själva och deras relationer och samspel med andra (Broberg et al., 2012). Dessa bilder påverkar barnets personlighetsutveckling och lägger på så vis grunden för hur framtida nära relationer utvecklas (Broberg et al., 2012). Barns tillit till sig själva och tro på sin egen förmåga samt glädje i att upptäcka och lära är enligt anknytningsteorin beroende av den närhet, omsorg och det beskydd de får (Broberg, 2017). Om ett barns anknytning till en person är trygg eller otrygg beror på om barnets behov av tröst eller beskydd bemöts och tillgodoses av personen eller inte (Broberg et al., 2012). Allteftersom barnet blir äldre och skapar flera sociala relationer så minskar också behovet av anknytning till vårdnadshavaren.

2 Metod

Litteraturstudier kan bedrivas på olika sätt. Eriksson Barajas et al. (2013) beskriver skillnaden mellan en allmän litteraturöversikt och en systematisk litteraturstudie. En allmän litteraturstudie går att finna i de flesta uppsatser och vetenskapliga artiklar. Den kan ses som en genomgång av tidigare forskning inom ett fält som bildar bakgrund till studiens undersökning. En systematisk litteraturstudie kan ha olika syften och upplägg. Till exempel utför Skolforskningsinstitutet systematiska litteraturstudier inom olika ämnesområden som berör skolväsendet för att bidra med vetenskaplig grund till den undervisning som bedrivs (Skolforskningsinstitutet, 2018). Genom att konsekvent gå igenom vad det finns för forskning inom ett område kan forskaren få en god överblick samt undersöka om det finns gemensamma nämnare i de olika studiernas slutsatser (Eriksson Barajas et al., 2013). En systematisk litteraturstudie sker på ett systematiskt sätt med noggrann och transparent redovisning av sökvägar, urskiljningsprocess och avgränsningar i den färdiga studien. Vidare beskriver Eriksson Barajas et al. (2013) att med en

systematisk litteraturstudie kan forskningen inom ett ämne kartläggas och de utvalda studiernas resultat kan syntetiseras på olika sätt. I denna systematiska litteraturstudie är det forskning om barns inskolningsprocess som är i fokus och en kartläggning har utförts av den forskning som finns tillgänglig.

2.1 Tillvägagångssätt

Arbetet med denna studie har bedrivits enligt följande plan. De olika faserna beskrivs mer detaljerat nedan:

Planeringsfas

- Syfte och frågeställningar urskildes.
- Urvalskriterier för de vetenskapliga artiklar som ingår har definierats.
- Sökvägar (databaser) och sökord har urskilts.
- Mallar för att kunna logga de sökvägar som användes skapades.

Analysfas:

- Framtagna vetenskapliga artiklar värderades och selekterades.
- De vetenskapliga artiklarna utvärderades på relevans i innehållet jämfört med syfte och frågeställningar.
- Resultatet har analyserats och syntetiserats.

Rapportfas:

- Studien skrevs fram enligt IMRAD.
- De resultat som framkommit har beskrivits i löpande text.
- Tillvägagångssättet har beskrivits i löpande text och med tabeller och flödesschema.
- Resultaten diskuterades bland annat i relation till förskolans praktik.

2.2 Kvalitativ och kvantitativ ansats

En forskningsstudie har vanligtvis antingen en kvantitativ eller kvalitativ inriktning enligt Eriksson-Barajas et al. (2013). Det finns även studier som har en kombination av dessa två ansatser. En litteraturstudie däremot ses generellt varken som kvalitativ eller kvantitativ, men datamaterialet som samlas in kan bestå av både kvalitativa och kvantitativa vetenskapliga artiklar (Eriksson-Barajas et al., 2013). Att det inte är relevant att definiera ansats för en systematisk litteraturstudie beror på att syftet för denna typ av studie är att sammanställa och syntetisera tillgänglig data inom ett område. Men däremot kan det finnas inslag av kvantitativa och kvalitativa moment i analysen av det utvalda materialet, vilket även var fallet för denna studie. Det var också av intresse att undersöka vilka ansatser som användes i de utvalda artiklarna. Ansatserna påverkar dels vilka synvinklar forskningsfrågorna har studerats utifrån, dels de resultat som de olika författarna har kommit fram till. Nedan följer en genomgång av de olika ansatsernas kännetecken och hur de förhåller sig till de centrala vetenskapliga begreppen reliabilitet, validitet och generaliserbarhet.

Kännetecken för ett forskningsprojekt med en god kvantitativ ansats är att mätmetoden ska ha hög reliabilitet. Det innebär att de försök som genomförts ska kunna upprepas av andra forskare enligt samma metod med jämförbart material samt att resultatet bör överensstämma med den ursprungliga studiens resultat (Eriksson Barajas et al., 2013). Vidare ska urvalet i studien vara representativt så att det går att dra allmänna slutsatser från resultatet av forskningen (Eriksson-Barajas et al., 2013). Det innebär att materialet som samlas in bör vara representativt för en större population alternativt att materialet är omfattande och generaliserbart. Studiens nivå av

reliabilitet i en kvantitativ studie är beroende av om den metod som används för att mäta det specifika fenomenet ger samma resultat när mätningen upprepas vid fler tillfällen. Mätmetoden som använts ska ha hög validitet, vilket betyder att det inte ska finnas faktorer i själva mätmetoden som kan ge missvisande resultat.

Med en kvantitativ ansats i en studie strävar forskaren efter att förklara, klassificera eller se samband mellan olika faktorer eller fenomen. Utgångspunkten kan också vara att testa en hypotes, enligt Eriksson Barajas et al. (2013). Exempel på kvantitativa inslag i denna studies analys var att undersöka om de olika ansatserna fanns representerade i det utvalda materialet samt hur många studier som hade liknande slutsatser.

Vid en kvalitativ ansats är det en förståelse, tolkning eller beskrivning av ett visst fenomen eller beteende som undersöks och gruppen som deltar i undersökningen behöver inte vara stor (Eriksson Barajas et al., 2013). Att reflektera över om den valda metoden är den som bäst kan ge svar på forskningsfrågan samt om den är tydligt beskriven kan vara en del i värderingen av den kvalitativa forskningen. Vidare är det urval av deltagare som forskaren har gjort av intresse, vilket bör motiveras i studien. Eriksson Barajas et al., (2013) beskriver att en redogörelse för hur forskaren, både på ett personligt och på ett teoretiskt plan, har tolkat perspektivet av det fenomen eller problem som ska studeras är av betydelse för studiens kvalitet. Det ska med andra ord finnas en röd tråd mellan studiens syfte, val av metod, resultatpresentation och diskussion. Att forskaren bör vara öppen och själv kritiskt granska sitt tillvägagångssätt och sina resultat ingår även i de allmänna kraven för god forskningssed, enligt Vetenskapsrådet (2017). Kvalitativa moment i analysen av det utvalda materialet till denna studie finns representerade i försöken att få svar på hur forskare inom området tolkar vad en bra inskolning är.

För kvalitativ forskning ställs andra krav på begreppen reliabilitet, generaliserbarhet och validitet än vad det gör för kvantitativ forskning enligt Svensson och Ahrne (2015). För att en kvalitativ forskningsstudie ska uppfattas ha hög reliabilitet och validitet lyfter författarna fram tre viktiga faktorer: *”transparens, triangulering och återkoppling till fältet”* (Svensson & Ahrne, 2015, s. 25–26). Att forskaren är noggrann och tydlig i sin beskrivning av sina metodval samt att forskaren själv kritiskt har granskat sina egna val bidrar till att studien uppfattas som transparent (Svensson & Ahrne, 2015). Transparens är viktig för en kvalitativ studies reliabilitet konstaterar även Eriksson Barajas et al. (2013). Triangulering innebär att forskningsområdet undersöks ur olika perspektiv, med olika metoder och varierad data samt av olika forskare för att på så sätt få en bredare och kanske mer komplett bild av fenomenet som studeras (Svensson & Ahrne, 2015). Samtidigt varnar författarna för att sätta för stor tilltro till triangulering eftersom många fenomen som studeras inom kvalitativ forskning kan ses ur många olika synvinklar och olika resultat kan vara lika trovärdiga (Svensson & Ahrne, 2015). Även Eriksson Barajas et al. (2013) anser att triangulering kan vara ett sätt att bekräfta att tolkningen överensstämmer med verkligheten och på så sätt ge studien validitet. Med återkoppling till fältet menar Svensson och Ahrne (2015) att forskaren tar del av reflektioner som de deltagande personerna i studien gör, för att på så sätt få en bekräftelse på om de dragna slutsatserna upplevs relevanta. Om flera liknande studier utförs i ett antal liknande miljöer och resultaten överensstämmer kan det ses som generaliserbart med viss försiktighet enligt Svensson och Ahrne (2015). Vidare beskriver författarna ett annat sätt som kvalitativ forskning möjligtvis kan generaliseras på och det är att utgå från teorier och begrepp och sätta sitt empiriska resultat i samband med dem. Svensson och Ahrne (2015) beskriver ytterligare ett sätt att se på generaliserbarhet vilket är att studera tidigare forskningsresultat inom ett område för att utröna om det finns faktorer som går att överföra till den egna praktiken. Det kan liknas vid vad som

utförs i denna studie, då faktorer som kan påverka inskolningsprocessen positivt i de olika studierna har sammanställts och diskuterats i förhållande till en svensk förskolekontext.

2.3 Etiska överväganden

God forskningsetik kan ses som en del av kvalitetsbegreppet inom vetenskapen enligt Vetenskapsrådet (2017). Vid en systematisk litteraturstudie innebär det etiska hänsynstagandet att en transparent redogörelse utförs för det urval som gjorts samt att det material som valts bort på grund av de inklusionskriterier som fastställts för den systematiska litteraturstudien redovisas (Eriksson Barajas et al. (2013). Att inte redovisa det material som motsäger en eventuell hypotes i en systematisk litteraturstudie ses som oetiskt enligt Eriksson Barajas et al. (2013). Vidare beskriver Eriksson Barajas et al. (2013) att det material som tas med i en systematisk litteraturstudie bör arkiveras och finnas tillgänglig i minst tio år efter att studien har publicerats.

Kritisk etisk granskning bör också utföras för det material som samlas in i en systematisk litteraturstudie och enligt Eriksson Barajas et al. (2013) bör allt material som inkluderas i studien vara godkänt av relevant etisk kommitté. Forskningsprojekt som avser att studera barn på olika sätt ska vara etiskt prövade eftersom de berör en grupp som anses vara särskilt sårbara i forskningssammanhang (Svensson & Ahrne, 2015). Vidare beskriver författarna att forskning som berör människor både inom biologi och medicin samt vid relevant samhällsvetenskaplig forskning ska vara etiskt prövad innan studien påbörjas (Svensson & Ahrne, 2015). Svensson och Ahrne (2015) beskriver att människor som deltar i studier ska bli informerade om studiens upplägg och syfte samt vad deras medverkan innebär för dem personligen innan de tar ställning till sin egen eventuella medverkan, vilket kan betecknas som informerat samtycke enligt författarna. Vidare beskriver Svensson och Ahrne (2015) att materialet ska avidentifieras så att de medverkande personerna inte går att identifieras.

En annan aspekt på forskningsetiken är oredlighet (Vetenskapsrådet, 2017). I värsta fall kan oredlighet i forskningen leda till att människor skadas samt att förtroendet för vetenskapen urholkas, enligt Vetenskapsrådet (2017). Oredlighet beskrivs av Vetenskapsrådet (2017) som plagiat eller olovlig användning av andra forskares idéer, material eller upptäckter. Oredlighet kan bland annat upptäckas i samband med de kvalitetskrav som ställs på en vetenskaplig artikels reliabilitet och validitet. Det utvärderas när en vetenskaplig artikel blir kritiskt granskad av andra forskare, så kallad "peer-reviewed". I denna studie tas etiska hänsyn i urvalet av vetenskapliga artiklar. Endast vetenskapliga artiklar som är peer-reviewed inkluderas i studien. Innebörden av "peer-reviewed" beskrivs mer ingående under Inklusionskriterier. Etiska hänsyn tas också i framskrivningen av tillvägagångssättet för denna studie som kan ses som transparent.

2.4 Inklusionskriterier

I litteraturstudier är valet av inklusionskriterier avgörande för studiens resultat. Med inklusionskriterier menas de kriterier en artikel måste uppfylla för att bli en del av studien. Inklusionskriterier för litteratursökning inom denna studie var att det skulle vara vetenskapliga artiklar som berör barns inskolning i förskolan på olika sätt i en västerländsk kontext. En vetenskaplig artikel är publicerad i vetenskaplig tidskrift och enligt Segersten (2017) innehåller den kunskap som är ny inom området. Publicerade vetenskapliga artiklar är kritiskt granskade och godkända av andra forskare inom ämnet innan den publiceras (Segersten, 2017). Vid den kritiska granskningen som utförs granskas förutom innehållet också studiens reliabilitet och

validitet samt om studien är godkänd utifrån relevanta etiska kommittéer (Eriksson Barajas et al., 2013). Endast vetenskapliga artiklar som är kritiskt granskade av andra forskare har tagits med i denna studie och därför utfördes ingen ytterligare granskning eller värdering av artiklarna.

2.5 Datainsamling

Enligt Eriksson Barajas et al. (2013) finns det ett antal olika databaser som kan användas för att söka efter relevant litteratur. I denna studie avgränsades sökningarna till de databaser som fanns tillgängliga vid Göteborgs universitetsbibliotek. Eftersom kvalitetskravet för studien var att alla vetenskapliga artiklar skulle vara peer-reviewed så fanns det möjlighet att urskilja vilka artiklar som var kritiskt granskade i ett tidigt skede. Arbetet inleddes med att söka med sökord som dels fanns i tidigare studentuppsatser samt i de relevanta vetenskapliga artiklar som hittades initialt. Sökorden trunkerades vid sökningarna, exempelvis *preschool**. Det innebar att sökordet skrevs in följt av en asterisk så att slutet av ordet kunde se olika ut i de träffar som hittades (Eriksson Barajas et al., 2013). Vidare användes olika mellanord som AND i de databaser där det var relevant. I många databaser fanns funktionen Thesaurus som möjliggjorde att de sökord om användes kunde kopplas samman med andra relevanta sökord. De mest relevanta sökorden var: *inskolning, transition, reception, starting, infants, toddler, preschool, child care, entering group day care*. Den kombination av sökord som genererade flest relevanta träffar i olika databaser var *transition* och *preschool*. De sökord och databaser som genererade relevanta träffar beskrivs i bilaga 1. Utöver dessa sökningar gjordes en rad andra sökningar som inte resulterade i några relevanta träffar alternativt att de vetenskapliga artiklar som hittades redan hade hittats via andra sökvägar.

Litteratur söktes också fram genom manuell sökning. Manuell sökning kan utgöras av att studera referenslistor till relevant litteratur inom området, menar Eriksson Barajas et al. (2013). Den manuella sökning som har bedrivits har bestått dels av att söka litteratur via referenslistor till de utvalda vetenskapliga artiklarna, dels av att granska vetenskapliga artiklar som rekommenderats från databasen Routledge Taylor & Francis. Vid läsning av utvalda artiklar har framför allt avsnitt med tidigare forskning varit intressanta att studera för att om möjligt få fram fler relevanta studier inom ämnet inskolning. Vidare, vid nedladdning av relevanta vetenskapliga artiklar i fulltext, rekommenderades ett antal relaterade artiklar av databasen Routledge Taylor & Francis som användes i en del av de vetenskapliga tidskrifterna. Både vid databassökningarna och vid den manuella sökningen lades tid ner på att göra ett noggrant urval av artiklarna redan i detta skede. Vetenskapliga artiklar valdes först ut utifrån vad titeln angav, därefter lästes abstract och de artiklar som antogs vara av intresse utifrån studiens syfte valdes ut för genomläsning av hela texten.

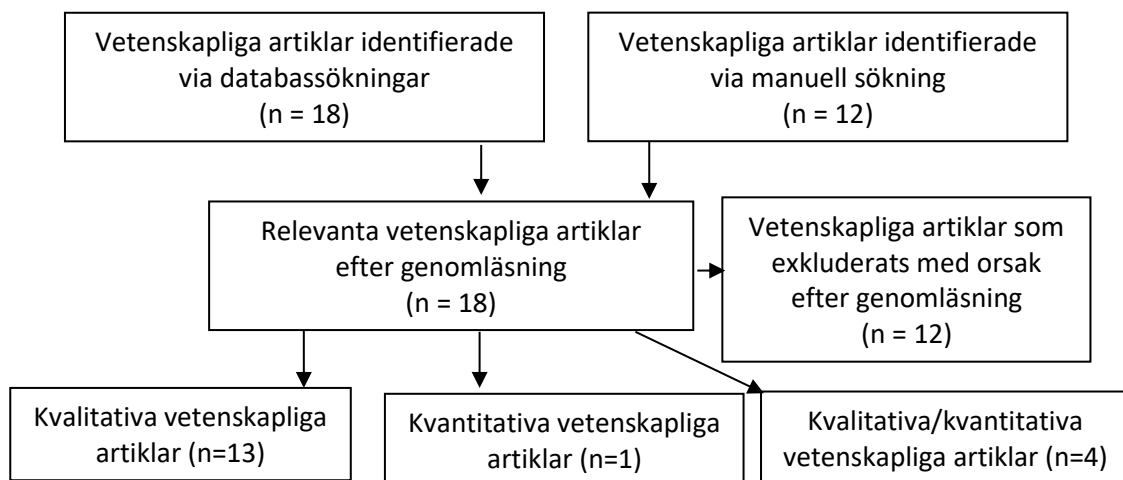
Initialt koncentrerades arbetet kring nordisk forskning inom området men eftersom antalet relevanta artiklar var relativt litet utökades området till internationell forskning. Vid datasökningar var det generellt tydligt att andelen forskning om övergångar inom skolväsendet var betydligt större än forskning om barns övergång mellan hem och förskola. Alla sökvägar för relevanta vetenskapliga artiklar loggades i ett gemensamt dokument och sökvägar för respektive relevant artikel redovisas i detalj i bilaga 1. Vi är medvetna om att det kan finnas forskning om inskolning i förskolan som inte har kommit med i denna studie eftersom sökområdet utgjordes av all internationell forskning samt att det inte fanns någon tidsbegränsning för de publicerade vetenskapliga artiklar som eftersöktes. Men med tanke på den stora variationen av sökord som använts och att flera databaser har nyttjats samt att manuell

sökning har tillämpats kan sökresultatet ses som representativt för den forskning som finns om barns inskolning i förskolan.

2.6 Urvalsprocessen

30 artiklar valdes ut för att läsas igenom i sin helhet och utifrån dessa valdes slutligen 18 artiklar ut som relevanta för studiens syfte. Sökvägar för de 30 artiklar som valdes ut initialt redovisas i bilaga 1 och en detaljerad presentation av de 18 utvalda artiklarna presenteras i bilaga 2. I flödesschema nedan visualiseras urvalsprocessen.

Flödesschema över urvalsprocessen (n = antalet vetenskapliga artiklar).

Modifierad version av Prisma flow chart (UNC, 2018).

Av de 30 vetenskapliga artiklarna valdes tolv artiklar bort. De tre dominerande orsakerna till exkludering var att dessa artiklar handlade om övergångar mellan förskola till förskoleklass eller skola, övergångar inom förskolan eller relationer mellan aktörer inom förskolan, vilka saknade samband med inskolningsprocessen. Sammanställning av skäl till exkludering av bortvalda artiklar redovisas i bilaga 3.

I sökandet av relevanta artiklar inom ämnet inskolning i förskolan blev det tydligt att antalet studier kring ämnet är få. Därför gjordes ingen tidsbegränsning vad gäller publiceringsår, vilket resulterade i att de utvalda artiklarna för vår studie sträcker sig från år 1983 till 2018. Dock är endast fyra av artiklarna publicerade innan år 2005. Detta innebär att majoriteten av de insamlade artiklarna är relativt aktuell. Fyra av artiklarna är publicerade från år 2006 till och med 2010 och tio av artiklarna är från år 2011 till och med 2018. Fem av studierna är gjorda i Sverige och fem är gjorda i annat nordiskt land. Ytterligare fem kommer från andra länder i Europa och de resterande fyra studierna är gjorda i diverse internationella länder utanför Europa. Alla studier är dock utförda på förskolor med en västerländsk praktik varav tio stycken är utförda i nordiska länder. Detta gör att studiernas resultat går att överföras till den svenska förskolans praktik, vilket är fokus för vår studie. Trots den begränsade forskning som finns om inskolning har de artiklar som valts ut flera olika angreppssätt av ämnet i fråga om val av ansats, teori och vems perspektiv som fokuseras.

2.7 Databearbetning

Eriksson Barajas et al. (2013) beskriver att ett vetenskapligt analysarbete innebär att forskaren först delar upp materialet i mindre beståndsdelar och studerar dem var för sig för att sedan sätta dem samman till en ny helhet, en syntes. Översatt till denna systematiska litteraturstudie innebär det att de vetenskapliga artiklarna som ingick i studien först delades upp i mindre beståndsdelar utifrån olika faktorer som är intressanta för att få svar på de frågeställningar som ställdes. Därefter sattes resultaten från de olika studierna i relation till varandra för att finna mönster eller faktorer som är av betydelse för en lyckad inskolning av barn på förskolan.

Vid läsningar av de utvalda vetenskapliga artiklarna användes ett protokoll för att sortera innehållet i, för studiens syfte, relevanta områden, se bilaga 4. Genom att systematiskt kategorisera innehållet i de vetenskapliga artiklarna var ambitionen att dels få en uppfattning om nivån på studiens kvalitet, dels att synliggöra faktorer som var relevanta utifrån denna studies syfte. Land och typ av miljö som studien utförts i var av intresse för att kartlägga i vilken kontext de olika studierna har utförts i samt om studiernas resultat gick att översätta till svensk förskolepraktik. Genom att synliggöra studiernas syfte, metod, teoretiska bakgrund samt vilken aktörs perspektiv som tagits har information om de olika studiernas inriktning och fokus kunnat kartläggas. Vidare var eventuella inskolningsmetoder och faktorer för lyckad inskolning av intresse för kartläggning om eventuella gemensamma slutsatser kunde dras mellan de olika studierna. Slutligen var övriga slutsatser och övriga egna kommentarer intressanta för respektive studie för att kunna synliggöra aspekter som inte kunnat förutses innan analysen av datamaterialet påbörjades.

2.8 Syntes av materialet

Efter att alla vetenskapliga artiklar lästs igenom och kategoriserats framträdde vissa dominerande aspekter vilka sedan användes för att syntetisera materialet. Eriksson Barajas et al. (2013) beskriver att efter en detaljerad genomgång synliggörs de områden som är framträdande och dessa områden kan syntetiseras alternativt kan intressanta aspekter utifrån syfte och frågeställningar synliggöras i en så kallad innehållsanalys. Materialet har analyserat utifrån var de utfördes, när de publicerats och om kvalitativ eller kvantitativ ansatser hade använts. Vidare syntetiserades studiernas innehåll utifrån vilken teoretisk utgångspunkt som använts, vilken aktörs perspektiv som tagits i studierna samt slutsatser om faktorer för en lyckad inskolning av barn i förskolan. Resultatet av syntetiseringen redovisas nedan under Resultat.

3 Resultat

I detta kapitel presenteras resultatet av vad vi finner som relevant för vår kartläggning av forskning om inskolning. I analysen av de utvalda vetenskapliga artiklarna har ett antal teman synliggjorts som var av intresse utifrån uppsatsens syfte och frågeställningar. De utvalda tema var: val av metod och teori, vilka aktörers perspektiv som finns representerade samt faktorer från studiernas slutsatser som kan anses vara faktorer som påverkar inskolningsprocessen i en positiv riktning. Skillnader och likheter inom respektive tema tas upp och vi lyfter fram de artiklar som sticker ut i olika sammanhang. Kapitlet avslutas med ett stycke som beskriver vilken slags forskning som finns inom området i dagsläget och vilken forskning som saknas.

3.1 Kvalitativa och kvantitativa studier

Forskarens val av metod grundar sig i en strävan mot att finna svar på en fråga eller få kunskap om ett fenomen som är relativt outforskat (Ahrne & Svensson, 2015). Gemensamt för kvantitativa och kvalitativa metoder är att båda används för att samla data som sedan analyseras. Hur detta går till skiljer sig dock åt beroende på vilken roll forskaren har i sammanhanget (Ahrne & Svensson, 2015). Båda metoderna har fördelar och nackdelar beroende på vad som studeras. Merparten av de artiklar vi hittat, 13 stycken, har en kvalitativ ansats. Detta kan bero på att övervägande delen av studierna fokuserar på att undersöka beteenden, känslouttryck, tankar och upplevelser hos de medverkande personerna i studierna (Ahrne & Svensson, 2015). I exempelvis *Age for enrolling in full-time childcare*, av Undheim och Drugli (2012), har författarna genom intervjuer med föräldrarna till 31 barn på olika förskolor strävat efter att ta reda på vad föräldrarna anser vara en optimal ålder för barn att börja förskolan och varför. Författarna menar att ingen tidigare kvalitativ studie har gjorts inom ämnet och att deras studie var tänkt att komplettera de större kvantitativa studier som finns inom området.

Fyra av artiklarna innehåller både kvalitativa och kvantitativa metoder, vilket enligt Ahrne och Svensson (2015) är fördelaktigt för att på en så komplett bild av forskningsområdet som möjligt. Ahrnet et al. (2004) har i artikeln *Transition to Child Care*, tittat på kortisolnivåer hos barn genom en kvantitativ ansats där de samlade in salivprov från barnen som mättes, registrerades och jämfördes. Men de har också använt sig av videoinspelning för att undersöka hur barnens stressnivåer påverkas av separationer från mödrarna under första tiden i förskolan (Ahrnet et al., 2004). En videoinspelning av en eller flera situationer kan, enligt Björndal (2018), hjälpa forskaren att minnas situationen, samt få syn på viktiga aspekter som annars hade gått förlorade. Målet med studien var att jämföra resultaten via de olika metoderna för studera om och i så fall hur kortisolnivåerna hos nyligen inskolade barn kunde kopplas till deras temperament, för att i sin tur försöka dra någon form av slutsats som hur barnens stressnivåer förändrades från första dagen i förskolan till fem månader senare (Ahrnet et al., 2004). För att koppla samman Ahrnets et al. (2004) forskningsfrågor till en slutsats krävdes här alltså en kombination av kvalitativa samt kvantitativa metoder.

I likhet med Ahrnet et al. (2004) har även Suhonen et al. (2018) i deras artikel, studerat kortisolnivåer hos barn i samband med inskolning till förskolan. Deras studie består dock endast av kvantitativa data och är den enda kvantitativa studien som tagits med för denna uppsats. En studie är rent kvantitativ då forskaren genom objektiva glasögon söker svar på en redan formulerad hypotes. Suhonens et al. (2018) hypotes för deras studie var att barns biologiska förutsättningar, beteende och förmågor beror på vad de har för familjebakgrund samt att dessa påverkar deras stressnivåer, vilka i sin tur har en inverkan på barnens kognitiva och språkliga förmågor. I denna studie jämförde forskarna data för att se ett samband mellan familjebakgrund, biologiska faktorer och nyinskolade barns språkliga och kognitiva utveckling. Då forskare strävar mot att se samband som går att förklara är kvantitativ ansats en bra metod att använda sig av (Eriksson Barajas et al., 2013). Suhonen et al. (2018) utförde studien genom att mäta barnens kortisolnivåer och ett frågeformulär om familjebakgrund fylldes i av föräldrarna. Föräldrarna svarade också på en enkät om hur de upplevde barnens olika beteenden och känslouttryck före inskolningen, via en sjukskalig gradering mellan aldrig sant och alltid sant. Efter tre månader i förskolan togs salivprov på barnen och språkliga och kognitiva förmågor mättes. Kognitiva och språkliga förmågor mättes också efter tre månader genom en metod av olika skalor av barns utveckling (Suhonen et al., 2018). Förskolans kvalitet i förhållande till barns möjligheter till lärande kopplades också samman i studien.

Det kan konstateras att utav den forskning som finns om barns inskolning i förskolan har olika ansatser använts, vilket innebär att inskolningsprocessen har studerats ur en rad olika synvinklar. De flesta av forskarna i studierna använder sig av en kvalitativ ansats då de söker svar på sina frågeställningar genom att tolka studiedeltagarnas subjektiva upplevelser av de fenomen de undersöker. Mixade metoder används i fyra av studierna för att komplettera kvantitativa ansatser med kvalitativa metoder eller tvärt om i syfte att se resultatet från olika synvinklar. Endast en artikel med en renodlad kvantitativ ansats finns representerad. Trots att artiklarna har olika ansats så finns det likheter i undersökningsfrågorna mellan några av dem. Detta tyder på att flera forskare är intresserade av samma ämne och att vidare forskning behöver göras för att få en bredare kunskap kring frågan. Detta är intressant även för vårt syfte att kartlägga den forskning som finns och den forskning som saknas om inskolningsprocessen i förskolan.

3.2 Teoretiska utgångspunkter

Vetenskapen strävar alltid dels framåt och dels efter att finna sanningen (Thurén, 2007). Thurén (2007) menar att vetenskapen behövs för att kunna ta ställning i alla sammanhang. Dock, är alla vetenskapliga teorier temporära (Thurén, 2007). I akademiska sammanhang används teorier för att beskriva, analysera och förstå ett fenomen (Svensson, 2015). Genom olika teorier kan forskaren se på det som studeras med en analytisk blick. Det finns en mängd olika teoretiska utgångspunkter vilket betyder att det finns flera olika sätt att se på, beskriva och förklara samma studieobjekt (Svensson, 2015). En specifik teori går inte att använda för alla forskningsfrågor (Ahn, 2015). Vad forskaren väljer att fokusera på i analysen utgör valet av bäst lämpliga teori (Fejes & Thornberg, 2015). Tolkningen av det som studeras kan alltså bli olika beroende på vilket perspektiv och vilka begrepp som används. Teorier är särskilt viktiga i empirisk forskning då de hjälper forskaren att begränsa sig för att få en djupare förståelse för ett fenomen. (Svensson, 2015).

Då val av teori görs bör forskaren vara medveten om att vissa aspekter kommer falla bort eller hållas i bakgrunden medan andra ges plats (Svensson, 2015). Teorin kan å andra sidan hjälpa forskaren att behålla uppmärksamheten på det som är syftet för studien och sälla bort delar som inte är i centrum för forskningsfrågan (Thornberg & Fejes, 2015). Risken är dock att forskaren blir begränsad och låst i sitt blickfång och att alternativa förklaringar och argument i analysen inte synliggörs. Å andra sidan kan goda kunskaper om teori bidra till att betydelsefulla forskningsfrågor ställs (Thornberg & Fejes, 2015). Att undersöka vilka teorier som används för att studera inskolning av barn i förskolan är grundläggande för att ta reda på hur forskningsfältet ser ut. Då flera olika teorier har använts i de studiematerial vi har valt ut har vi fått ta del av den forskning som finns om inskolning genom olika perspektiv.

Bland de teorier som använts i de olika studierna finns bland annat socialistiskt berättarperspektiv, socialkonstruktivistisk teori, språksociologisk teori, sociokulturell teori, temperamentteori, relationellt perspektiv, psykoanalytisk ansats, poststrukturalism, aktör-nätverksteorin, bioekologiskt perspektiv och anknytningsteorin representerade. Vi har valt att fokusera på de tre sistnämnda teorierna eftersom de är intressanta ur en relationssynpunkt, vilket inledningsvis beskrevs som en viktig beståndsdel i inskolningen av barn i förskolan. Inom den forskning som tagits fram för denna studie ges dessutom relationer mellan de olika aktörerna som är inblandade under inskolningen stor plats. Detta tyder på att intresset för fältet är stort hos många forskare i studier om inskolning.

Två av artiklarna använder aktör-nätverksteorin. En av dem är Simonssons och Thorells (2010) studie där författarna tittade på hur barns samspelsprocesser ”görs” av både barn och vuxna. Simonsson och Thorell (2010) undersökte kopplingar mellan materiella och mänskliga aspekter och hur dessa två samspelar i skapandet av olika praktiker. Enligt denna teori hjälper materiella ting människor att skapa sociala relationer (Ahn, 2015). Denna teori var dock inte den enda som inkluderades i studien. De studerade även forskningsfrågan utifrån positioneringsteorin och ett barndomssociologiskt perspektiv. Författarna använde sig här av teoritriangulering vilket innebär att flera olika teoretiska perspektiv nyttjas för att studera ett fenomen (Eriksson Barajas et al., 2013). De studerade både hur barns nätverk skapas och vilka material och redskap som används för att skapa relationer. Då flera olika faktorer påverkar barns samspelsprocesser kan en inkludering av flera olika teorier vara gynnsamt för att komma till en slutsats om ett sådant fenomen (Eriksson-Bajaras et al., 2013).

Det bioekologiska perspektivet är något som Coelho et al. (2018) utgick från i deras studie. Genom det utvecklingsekologiska perspektivet ses varje individ som ett system vilket är en del av flera andra system. Mikrosystemet, familjen, är den proximala miljön för barnet medan kontakten mellan förskolan och hemmet sker i mesosystemet. Denna teori kan förklara hur sammanlänkande influenser, normer och värderingar påverkar en människas utveckling i samspillet med andra människor (Ylvén och Wilder, 2014). Enligt Ylvén och Wilder (2014) kan faktorer som hindrar eller underlättar mötet med barnet synliggöras om det finns en förståelse för barnets bioekologiska system. I Coelhos et al. (2018) studie, var denna teori användbar då de undersökte om barnens, förskolläraernas och familjernas individuella upplevelser och erfarenheter påverkade relationen och kommunikationen mellan föräldrar och förskollärare och hur förskollärarna och föräldrarna själva uppfattade kvaliteten på kommunikationen. Studiens resultat pekar på att förskollärarna tyckte att kommunikationen var mer frekvent med föräldrar vars barn spenderade kortare tid på förskolan. En annan slutsats som drogs var att största delen av rapporterna från både förskollärare och föräldrar som ansåg att kommunikationen var av hög kvalitet kom från förskolor med kvalitetsprogram.

Att flera forskare i artiklarna väljer att använda sig av anknytningsteorin i sina studier indikerar på det som Bowlby (2007) påstår, att denna teori är en av världens mest tillämpade teori bland akademiska forskare som studerar barns emotionella välbefinnande. Gemensamt för dessa artiklar är att forskarna på olika sätt fokuserar på separationen mellan barn och vårdnadshavare. Som tidigare nämnts, påstår Broberg et al. (2012), att ett av inskolningens syfte är att vänja barnen vid att vara utan sina vårdnadshavare. Broberg et al. (2012) menar vidare att inskolningen på förskolan är otroligt viktig eftersom det är då barnet är i störst behov av tröst. Men för att lyckas med att trösta ett barn krävs tillit, vilket uppstår först då barnet har fått flera positiva erfarenheter av tröst från pedagogerna. Under inskolningen får alltså pedagogerna flera tillfällen att skapa sådana erfarenheter hos barnet. Tilliten som skapas då barnet utvecklar en anknytningsrelation till en av pedagogerna är enligt Broberg et al. (2012) dessutom viktig för att barn ska utvecklas på bästa möjliga sätt i förskolan. Enligt anknytningsteorin är därmed små barns möjligheter till att känna trygghet i att vända sig till nära anknutna vuxna då de känner sig osäkra eller upplever hot, avgörande för barns förutsättningar att utvecklas och lära (Broberg et al., 2012). Detta kan förklara varför många forskare väljer att använda anknytningsteorin som utgångspunkt i studier om inskolning.

Ett exempel på en studie med anknytningsteorin som grund är Ebbeck och Yims (2009) artikel, i vilken författarna vill understryka hur viktig anknytningsrelationen mellan barnet och förskolläraren är för att en lyckad inskolning ska ske. Förskolan som studerades använde sig av en inskolningsmetod där varje barn fick en primär pedagog som ansvarade för att knyta goda

relationer med barnet under inskolningsperioden. Intervjuer av både förskollärare och föräldrar gjordes. Författarnas resultat pekar på att både föräldrar och förskollärare var positiva till metoden och påstod att detta system bidrog både till en lyckad inskolning och till bra relationer mellan förskollärarna och föräldrarna. Ebbeck och Yim (2009) inledde också sin studie med att presentera tidigare forskning som visar på att en trygg anknytning har positiv inverkan på barns självkänsla, mentala hälsa, förmåga till social kompetens samt vilja och förmåga att utforska, vilket stämmer överens med vad Broberg et al. (2012) påstår vara vikten av en trygg anknytning i förskolan.

En primär anknytningsperson tilldelades också ett av barnen som Dalli (2000) studerade i sin studie *Starting Child Care*. Dalli (2000) jämförde denna studie med två andra studier med två barn som också befann sig i inskolningsprocessen. De tre barnen skolades in på olika förskolor där förskollärarna på respektive förskola hade olika uppfattningar om vad som bäst gynnar barn under inskolningen. Studien bestod av observationer av dessa tre barn. Ett av barnen tilldelades alltså en pedagog som ansvarade för att skapa en god anknytning till barnet från första dagen i förskolan. Ett annat barn blev inte tilldelad någon specifik pedagog då personalen på den förskolan ansåg att barnet behövde lära sig att vända sig till vilken pedagog som helst för att söka tröst och stöd. Dalli (2000) nämner att hennes observationer av detta barn visade på att bristen av en primär vuxen att vända sig till bidrog till en stor förvirring och flera svårigheter till anpassning hos barnet under en längre tid av inskolningsperioden. Ett tredje barn blev inte heller tilldelad en anknytningsperson på förskolan, men valde senare själv ut en av pedagogerna som det sökte sig till när det var i behov av tröst eller stöd. Denna pedagog anpassade sig efter barnet och accepterade barnets önskan om närhet. I studiens slutsats jämför Dalli (2000) de olika barnens beteenden i förhållande till vilken pedagogik som fördes på de olika förskolorna under inskolningsperioden. Två av slutsatserna Dalli (2000) drog från studien var att förskollärare behöver vara medvetna om och självkritiska till det sätt de väljer att skola in barnen på och att en djup relation mellan en pedagog och barnet skapar förutsättningar för en god introduktion i förskolan, vilket också anknytningsteorin förespråkar.

Anknytningsteorin användes även som grund i Klette och Killéns (2018) studie där forskarna undersökte barns reaktioner och beteenden vid separationer och återföreningar med sina föräldrar på tio olika förskolor, samt hur förskollärare mötte dessa barns behov under inskolningen. Forskarna noterade att förskollärarna hade svårt att vara närvarande och trösta alla barn som grät vid separationer på morgonen eftersom antalet förskollärare var lågt på morgonen och eftermiddagen då barnen var som känsligast. Ingen notis togs om de barn som var tysta och passiva utan förskollärarnas fokus var på att försöka distrahera de gråtande barnen med diverse leksaker. Dessa passiva barn strök ofta omkring utan riktning, ibland upp till en halvtimme utan att någon uppmärksammade dem. Broberg et al. (2012) menar att barns förmåga till utforskande av världen hämmas när de inte upplever trygghet, eftersom deras anknytningssystem då är påslaget. En stor andel forskning har tidigare visat att svåra separationer mellan barn och vuxna kan få allvarliga negativa konsekvenser (Broberg et al., 2012). Klette och Killén (2018) konstaterar i sin slutsats att längre och mer flexibel tid för anpassning, kortare dagar och högre personalomsättning på tider då barnen är som mest känsliga, kan vara viktiga element att införa i verksamheten.

I den forskning som tagits fram för detta examensarbete finns flera olika teorier inom psykologi och samhällsvetenskap representerade, vilket innebär att begreppet inskolning har studerats ur olika synvinklar. Även om vissa av forskarna har undersökt samma fenomen har studierna varierade resultat beroende på vilken teori som valts. Detta är intressant för oss att ta med i diskussionen kring vad forskning säger om inskolning. Intresset för relationer mellan de olika

aktörerna har visat sig vara stort hos många av forskarna i de olika studierna och har studerats utifrån olika teorier vilket har presenterats ovan. Utmärkande i det insamlade materialet är att anknytningsteorin är den mest förekommande teorin. Detta indikerar att denna teori är av betydelse när det gäller forskning om små barns relationer. Det ger också ytterligare belägg för anknytningsteorins dominerande position inom forskningen, vilket påminner om vikten att också kritiskt granska den dels inom forskningen och dels hur väl den implementeras i dagens verksamheter.

Anmärkningsvärt är att ingen av artiklarna vi hittat utgår ifrån någon lärandeteori. Pramling Samuelsson (2017) hävdar att för att barn ska känna trygghet i verksamheten är det lika viktigt med rutiner och omsorg som det är att veta att barn också behöver lära sig de nya rutinerna genom aktiviteter med andra barn och vuxna. Enligt författarna behöver lärandeobjektet lyftas fram, det vill säga att barns skapande av mening och innebörd uppstår i kommunikationen och det gemensamma lärandet (Pramling Samuelsson, 2017). Därför är avsaknaden av tidigare forskning med lärandeteori som grund en viktig upptäckt. Mot bakgrund av Pramling Samuelssons (2017) resonemang är det helt nödvändigt att forskning om inskolning kopplas även till lärandeteorier.

3.3 Vems perspektiv

Liksom val av teori som bäst lämpar sig för studiens syfte har också val av vilka aktörers perspektiv som fokuseras tagits av författarna för att få fram ett väl förankrat resultat. När en forskare söker svar på en forskningsfråga genom att utgå ifrån någon annans perspektiv, åsikter och tankar om världen, kallas det för att forskaren tar andra ordningens perspektiv (Eriksson Barajas et al., 2013). Då de inblandade aktörerna vid en inskolning på förskolan är förskollärare, barn, vårdnadshavare och förskolechefer är det också dessa aktörers perspektiv som är relevanta för oss i den forskning som finns kring inskolning i förskolan. I kartläggningen av den forskning vi hittat ser vi att alla dessa aktörers perspektiv förutom förskolechefens finns representerade på olika sätt. Enligt Johansson, (2011) är det viktigt att dels barns och pedagogers, men också förskolechefers perspektiv studeras för att få syn på situationer då kommunikationen brister och möten med barnen inte sker. Alla dessa aktörer ingår i sammanhanget och därför bör deras upplevelser av inskolningen höras för att en förståelse för helheten ska skapas (Johansson, 2011). Detta visar att det behövs mer forskning där förskolechefers perspektiv lyfts fram tillsammans med andra aktörer som är involverade i inskolningsprocessen. Förskolechefens perspektiv kan bidra med en insikt i vad som ligger till grund för planeringen inför och genomförandet av inskolningen i förskolan. Dessutom är det, enligt läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016), förskolechefens ansvar att det finns ett gott samarbete mellan föräldrarna och förskolan samt att föräldrarna får information om förskolans verksamhet, mål och arbetssätt. I artiklarna som tagits fram till denna studie har författarna valt andra aktörers perspektiv som varit bättre lämpade för respektive forskares fokus och syfte.

I till exempel Swartz et al. (2016) artikel var syftet bland annat att reda på hur mödrarna till nyinskolade barn upplevde inskolningen, vilket gjorde det naturligt för forskarna att välja att fokusera på just mödrarnas perspektiv. Nämnvärt är att flera av forskarna till de övriga internationella studierna också har valt att fokusera på just mödrarna till de inskolade barnen i de fall där de vill ta reda på vårdnadshavarnas perspektiv. Även studier där andra aktörers perspektiv lyftes fram representerades mödrarna som de primära vårdnadshavarna för barnen (Ahnert et al., 2004; Coelho et al., 2018; Dalli, 2000; Ebbeck & Yim 2009; Klein et al., 2010; Klette & Killén, 2018). Undheim och Drugli (2012) inkluderade dock båda föräldrarnas

perspektiv i deras artikel och resultat visade att det inte var någon större skillnad mellan mödrars och fäders svar på intervjufrågorna som ställdes.

Blatchford (1983) inkluderade både barnens, vårdnadshavarnas och förskollärarnas perspektiv då han undersökte barnens beteenden under inskolningen samt om hemmiljö, sociala relationer och biografiska detaljer kunde kopplas till beteenden hos barnen. Även Kleins et al. (2010) artikel tog alla dessa tre aktörers perspektiv i ett liknande syfte där de observerade om barns beteende vid separation från deras mödrar påverkades av om mödrarna var närvarande en längre tid på förskolan eller inte. Det som särskiljer dessa två artiklar åt är att Blatchford (1983) även observerade interaktioner mellan förskollärare och barn, förskollärare och föräldrar, barn och föräldrar, samt alla tre aktörer i syfte att se hur överlämningar på förskolan inverkar på barns stressnivåer. Förskollärarnas och föräldrarnas interaktion och samarbete under inskolningsprocessen är något som Markström och Simonsson (2017) studerade i deras artikel, där de tog förskollärarnas perspektiv för att ta reda på hur förskollärare hanterar glappet mellan hem och förskola. Markström och Simonsson (2017) ville också undersöka förskollärarnas syn på föräldrarnas involvering i verksamheten under en föräldraaktiv inskolning samt hur samarbetet mellan de två aktörerna påverkar förskollärarnas yrkesroll under denna period.

Utmärkande för de utvalda artiklarna är att de flesta av författarna har valt att ta barnens perspektiv. Intressant är att endast tre av dessa artiklar är kopplade till anknytningsteorin: Ahnerts et al. (2004) och Dallis (2000). Ahnerts et al. (2004) och Klette och Killéns (2018) studier hade snarlika syften då de undersökte hur separationen mellan barn och föräldrar påverkar barnen under inskolningen. Klette och Killén (2018) observerade separationerna genom videoinspelningar och analyserade sedan dessa utifrån anknytningsteorin för att undersöka i vilken grad barnen reagerade med protester, gråt och avskildhet då de lämnades på förskolan av sina vårdnadshavare. Från resultaten av observationerna konstaterades att alla barn i olika faser led av separationsångest under övergångarna till förskolan. Liknande syfte har även Kleins et al. (2010) studie, vilken visserligen också delvis utgick från barnens perspektiv men som även inkluderade förskollärarna och vårdnadshavarnas syn på separationsprocessen i undersökningen om vilka möjligheter till stressreglering som finns vid inskolningen i förskolan.

Av de aktörer som är inblandade i inskolningen i förskolan har förskollärarnas, föräldrarnas och barnens perspektiv tagits för att belysa studieobjekten i den forskning som tagits fram för denna studie. Eftersom vårt intresse för ämnet inskolning väcktes av föräldrars och pedagogers åsikter om inskolning är det intressant för oss att ta del av deras perspektiv i de studier som gjorts om inskolningsprocessen. Enligt läroplanen för förskolan ska förskolan samverka med föräldrarna (Skolverket, 2016). Förskollärarna ska också stötta föräldrarna i frågor som handlar om fostran och barns utveckling. Samverkan gynnar dessutom, enligt Sandberg och Vuorinen (2007), barnets välbefinnande och lärande. Författarna menar att det är viktigt att föräldrarna blir informerade om verksamheten och känner att de får och kan tillföra något (Sandberg och Vuorinen, 2007). Därför är det intressant att ta del av föräldrarnas perspektiv på inskolningsprocessen i relation till förskollärarnas för att ta reda på om de har liknande upplevelser av inskolningsprocessen eller om de kan skiljas åt beroende på hur väl samverkan och relationen mellan parterna fungerar. Då vi vill ta reda på vad som bäst gynnar barnen under övergångsperioden är det också av vikt att ta del av barnens perspektiv. Dock, saknas perspektiv från bland annat förskolechefen samt vårdnadshavare som inte är barnens föräldrar, med i den forskning vi har hittat, vilket gör att vi inte fått ta del av forskning om vad som kategoriserar en lyckad inskolning utifrån dessa aktörers synvinklar.

3.4 Faktorer för lyckad inskolning

Hur en lyckad inskolning definieras beskrivs inte uttryckligen i någon av de utvalda artiklarna vilket är anmärkningsvärt. Däremot framträder den ledande synen som forskarna har på vad en lyckad inskolning är, det vill säga hur snabbt och lätt barnet anpassar sig till förskolans verksamhet. Detta beskrivs bland annat av Xu (2006) och Swartz et al. (2016). Emellertid finns det i artiklarna underlag för vilka faktorer som för inskolningsprocessen i positiv riktning. I nio av de utvalda artiklarna fanns det slutsatser som berörde hur relationer mellan olika aktörer så som förskollärare och föräldrar, barn och barn samt förskollärare och barn påverkade inskolningsprocessen positivt. Nedan beskrivs hur relationerna mellan förskollärare och föräldrar samt mellan barn och barn har analyserats i de olika studierna. Relationen mellan förskollärare och barn kan anses vara nära kopplat till förskollärarens förhållningssätt och dessa två komponenter analyseras istället under rubriken Förskola med hög kvalitet.

3.4.1 Relationer mellan de olika aktörerna

Hur relationen mellan de tre aktörerna barnet, föräldrarna och förskollärarna påverkar hur barnet reagerar och agerar under inskolningsperioden har Xu (2006) undersökt. I analysen av sin etnografiska studie konstaterade författaren att barn som var aktiva och själva tog kontakt med andra kamrater nästan alltid lämnades av en förälder som både såg till att barnet var redo för separationen innan hen begav sig från förskolan och som också tog sig tid att interagera med förskolans personal vid överlämningstillfället. Vidare ansåg både föräldrar och förskollärare att det var viktigt att de hade en samsyn och ett gemensamt mål mot att barnets inskolning på förskolan skulle bli bra för barnet, vilket kan ses som en viktig faktor för att lyckas med inskolningen (Xu, 2006). Att föräldrar och förskollärare tar ett gemensamt ansvar för att barnets inskolning ska bli så bra som möjligt slår också Månsson (2011) samt Ebbeck och Yim (2009) fast i sina respektive studier. Även Swartz et al. (2016) konstaterar utifrån deras forskning att starka och bra relationer mellan barn, föräldrar och förskollärare är en nyckelfaktor för att barns inskolning i förskolan ska ses som lyckad.

Swartz et al., (2016) undersökte sin forskningsfråga ur olika synvinklar, bland annat intervjuades mödrarna. Författarna ville undersöka vilka utmärkande kännetecken som kunde synliggöras hos de olika aktörerna, föräldrar, förskollärare och barn. Undersökningen gjordes med hjälp av enkäter och 192 föräldrar (i huvudsak mödrar) och 92 förskollärare svarade. I intervjuer med mödrarna framkom det att ett antal av dem ansåg att förskolläraren hade, genom att i samtal med föräldrarna fått kunskaper om barnets vanor i hemmet och utifrån det försökt efterlikna barnets vanliga schema, underlättat inskolningen av deras barn. Vidare konstaterar Swartz et al. (2016) i analysen av intervjuerna med mödrarna att drygt hälften av dem tyckte att övergången underlättades av att de hade förtroende för personalen på förskolan samt att de ansåg att det var bra för barnen att vara på förskolan. En annan studie som har dragit slutsatser utifrån mödrars perspektiv är utförd av Ebbeck och Yim (2009). Författarna noterade tre faktorer om hur mödrarna påverkade inskolningsprocessen i positiv riktning (Ebbeck & Yim, 2009). För det första ökade mödrarna barnens vistelsetid på förskolan, för det andra förklarade de för barnen varför de skulle vara på förskolan (om barnet var gammalt nog) och för det tredje besökte de förskolan tillsammans med sitt barn både före och under inskolningsperioden (Ebbeck & Yim, 2009). Ahnert et al. (2004) har också utgått från mödrars inverkan på inskolningsprocessen och de konstaterade att mödrar som är närvarande och stöttande under inskolningen bidrog till att barnen kände sig tryggare och hade lättare att anpassa sig i den nya miljön. Ahnert et al. (2004) undersökte kortisolnivåerna hos barnen under inskolningen och konstaterade att trygga barn hade märkbart lägre nivåer av kortisol jämfört med otrygga barn,

vilket kan tyda på att en god anknytning mellan barn och förälder, i enlighet med anknytningsteorin, har betydelse för barns anpassning på förskolan.

Markström och Simonsson (2017) konstaterar, utifrån de fokusintervjuer som gjorts med förskollärare, att om både de föräldrar och förskollärare som ingick i studien insåg att de hade ett gemensamt ansvar för barnets inskolningsprocess var det en faktor som påverkar processen positivt. Det bekräftas även av den genomgång som författarna gjort av tidigare forskning om barns inskolning på förskolan. Vidare noterar Markström och Simonsson (2017) att skrivningar i läroplanen om förskollärarens ansvar för att skapa en god relation med barnets vårdnadshavare verkar påverka förskollärarnas syn på relationen till föräldrarna. I intervjuerna framkommer det att en metod som används för inskolning var så kallad föräldraaktiv inskolning och de intervjuade förskollärarna ser många fördelar med denna metod. Till exempel fick de möjlighet att lära känna både barnet och dess förälder samtidigt som de kunde, genom att studera hur barnet och föräldern interagerar, ta del av vad barnet tyckte om och hur hen agerade och kommunicerar med sin förälder i olika situationer (Markström & Simonsson, 2017).

Huruvida barns relationer till varandra kan hjälpa det barn som skolas in i förskolan är en forskningsfråga som Datler et al. (2015) tagit sig an. De observerade ett specifikt barn vid inskolning i förskola och konstaterade att även om barnet fick god kontakt med andra barn redan första dagen på förskolan hjälpte inte kamratrelationen barnet när hen hade separationsångest. Till skillnad från Datlers et al. (2015) slutsatser kom Simonsson och Thorell (2010) fram till i sin studie att om barn lyckas bygga positiva relationer med andra barn under inskolningsperioden kan det ha en positiv inverkan på barnets anpassning till förskolan. Samma slutsats drog även Blatchford (1983). En förklaring till skillnaden i resultaten kan vara att Simonsson och Thorells (2010) och Blatchfords (1983) ansats till forskningsfrågan har vissa likheter, bland annat i det teoretiska utgångspunkterna, i jämförelse med hur Datler et al. (2015) tog sig an sin forskningsfråga.

Sammanfattningsvis lyfter flera författare vikten av att föräldrar och förskollärare inser sitt gemensamma ansvar och samarbetar med varandra för att barnets inskolningsprocess ska bli smidig och det kan ses som en central faktor för en lyckad inskolningsprocess (Ebbeck & Yim, 2009; Markström & Simonsson, 2017; Månsson, 2011; Xu, 2006). Vidare konstateras i materialet att föräldrar som var engagerade i sina barns inskolningsprocess och som hade en positiv inställning till både förskolan och förskolans personal, sågs som framgångsfaktorer för en lyckad inskolning. Det tyder på att det är viktigt att relationen mellan förskollärare och barnets vårdnadshavare blir bra för att barnets anpassning till förskolan ska bli så smidig som möjligt. I de intervjuer som Swartz et al. (2016) gjorde med mödrar kan det konstateras att förskollärarna genom att införskaffa sig kunskaper om varje barns specifika vanor och behov sågs som positivt av mödrarna. Det kan tolkas som att mödrarna hade ett behov av att bli sedda. Att bli sedd av andra människor kan generellt ses som ett grundläggande behov hos människor. Det kan kopplas samman med Johanssons (2011) syn på vikten av att förskolläraren är emotionellt närvarande och har ett intresse av att se varje barn som unikt och en vilja att lära känna barnet och barnets livsvärld. Huruvida barns relationer till varandra kan ses som en viktig faktor för en lyckad inskolningsprocess är inte helt utrett, det behövs mer forskning inom detta område,

3.4.2 Artefakter och miljöns betydelse

I ett antal artiklar har betydelsen av artefakter och förskolans miljö i samband med barns inskolning lyfts fram. I den forskning som finns tillgänglig finns det tecken på att en väl

genomtänkt inredning och val av artefakter underlättar barns inskolning på förskolan. En artefakt är ett föremål som har skapats av människan och kan ses som ett kulturellt redskap, det kan användas som en del av vår kommunikation med vår omvärld (Simonsson, 2015).

I Simonsson och Thorells (2010) etnografiska studie slår författarna fast att artefakter har betydelse för barns inskolning på förskolan. De studerade två barns inskolningsprocess med hjälp av både videoinspelningar och fältanteckningar under inskolningsperioden vilken varade under två veckor. Simonsson och Thorell (2010) såg utifrån sina resultat hur artefakter möjliggjorde olika typer av kontakt mellan barnet som skolades in och förskollärare samt redan etablerade barn på förskolan. Ett exempel var när förskolläraren använde playdoo-lera för att locka ett av barnen till att delta i en gemensam aktivitet med henne och andra barn. Vidare kunde Simonsson och Thorell (2010) observera hur barn som skolades in var aktiva aktörer som undersökte hur de andra kamraterna interagerar samt att de försökte både anpassa sig samt utnyttja etablerade sätt att interagera på till sin fördel, ofta i förhållande till en artefakt. I en annan studie av Simonsson (2015) fördjupar hon analysen av artefakternas betydelse vid barns inskolning i förskolan utifrån samma etnografiska studie som även användes i Simonssons och Thorells (2010) artikel. I denna analys slår Simonsson (2015) fast att artefakter har stor betydelse för barn vid inskolningsperioden och att det inte är artefakten i sig som är viktig utan vad den kan erbjuda barnet i interaktion med andra aktörer samt att barnet får möjlighet att uttrycka sin egen vilja genom att använda artefakter. Vidare ser Simonsson (2015) också att användningen av artefakter i utbildningssyfte kan vara en resurs för förskollärare redan under inskolningsperioden. Genom att använda artefakter som konkreta verktyg kan förskolläraren visa det ny inskolade barnet vilka normer som existerar inom förskolans kontext. Thyssens (2000) studie är ett annat exempel som bekräftar Simonssons (2015) slutsatser om att barn i inskolningsfasen använder sig av artefakter för att uttrycka sin egen mening. Att inneha kunskaper om hur barn använder artefakter i sin kommunikation kan vara ett sätt att möta och lära känna det nya barnet för förskolans personal.

Slutsatserna av Xus (2006) studie är ytterligare ett exempel på hur meningsfulla artefakter har en positiv inverkan på barns inskolning i förskolan. Även att miljön är anpassad för barnen ser Xu (2006) som en positiv faktor för barns anpassning till förskolans vardag. Genom att använda låga hyllor som avdelar rummet, gynnas barnets motoriska behov av att få röra på sig. Xu (2006) beskriver vidare att miljön som studien utfördes i var utrustad med material som var anpassat efter barnens kognitiva, motoriska och emotionella utveckling. Det fanns till exempel en hemvård där barnen kunde leka rollekar och en sektion med mjuka kuddar där barnen bland annat kunde avreagera sig i när de var arga (Xu, 2006). En anpassad miljö på förskolan utifrån den specifika barngruppens ålder och utveckling kan både skapa bra möjligheter för barnets fortsatta utveckling och underlätta själva inskolningsprocessen.

Ebbeck och Yims (2009) studie är, ur en annan synvinkel, ett exempel på hur artefakter kan ha en positiv inverkan på barns inskolning i förskolan. I deras intervjuer med förskollärare framkom det att om barnet hade med sig något hemifrån, till exempel en filt eller ett gosedjur, underlättade det för barnet vid exempelvis separationsångest i samband med barnets inskolning på förskolan. Likaså ansåg de intervjuade förskollärarna att relationen till barnet underlättades av att de hade fått ta del av barnets hemkultur (Ebbeck & Yim, 2009).

I inskolningsprocessen har artefakter och den fasta miljön betydelse för barns anpassning till förskolan. I förskolan är det förskollärare som ansvarar för hur miljön är uppbyggd och vilka artefakter som finns tillgängliga i verksamheten. Genom att se miljön och artefakter som verktyg vid barns inskolning i förskolan kan processen påverkas i en positiv riktning. Samtidigt

är studierna inom detta område få och ytterligare forskning skulle behövas för att få en tydligare och mer praktisknära bild av vad i miljön och vilka artefakter som kan ha en positiv inverkan på barns inskolningsprocess.

3.4.3 Förskola med hög kvalitet

Pramling Samuelsson och Sheridan (2016) beskriver i sin bok *Lärandets grogrund* att förskollärares professionalism är en del av kvaliteten i förskolan. Att vara professionell som förskollärare kan ses som att ha kunskaper om den teoretiska grund som arbetet vilar på, ha vetenskap om barns utveckling och lärande, ha förmågan att empatiskt möta den enskilda barnet utifrån hans förutsättningar samt att ha ämneskunskaper (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016). Flera forskare har i studier som tillhör det utvalda materialet konstaterat att förskollärares professionalism har en central betydelse för att barnets inskolning på förskolan ska fungera. Men det finns också utvalda studier som hanterar andra aspekter på kvalitetsbegreppet inom förskolan. Nedan följer en genomgång av hur ett antal av artikelförfattarna förhåller sig till dessa begrepp.

Att hög kvalitet i förskolan kan ses som en kritisk faktor för en lyckad inskolning framhålls i Ebbeck och Yims (2009) studie. Även Suhonen et al. (2018) konstaterar att hög kvalitet i förskolan kan ha stor betydelse för såväl barns inskolningsprocess som för deras anpassning samt lärande i förskolan. Suhonen et al. (2018) utförde en stor kvantitativ studie som pågick under fyra år för att undersöka om hypotesen att barns biologiska och sociala förutsättningar gör dem olika stresskänsliga och hur kognitiva och språkliga färdigheter påverkas hos barn med svårigheter att reglera stress, både i deras hemmiljö och i förskolemiljö. Faktorer som kunde ses som god kvalitet inom förskolan och som hade positiv inverkan på barnens förmåga att hantera stressnivåerna var regelbundna rutiner med dagsschema över aktiviteter så att det fanns en förutsägbarhet över dagens händelser samt att relationer mellan barnen och mellan barn och vuxna var goda enligt Suhonen et al. (2018). Tydliga rutiner på förskolan kan underlätta för barnen att veta vad som förväntas av dem under dagens olika moment.

Xu (2006) konstaterar också, utifrån sitt empiriska material, att förskolan som studien utfördes på var av hög kvalitet, vilket sågs som en förutsättning för att inskolningen skulle bli så smidig som möjligt för barnet. Exempel på faktorer som kan ses som hög kvalitet på förskolan går att finna i studien. Utöver hur klassrummet var inrett var det en varm och positiv atmosfär på förskolan. Vidare beskriver Xu (2006), precis som Suhonen et al. (2018), en verksamhet med tydliga regler, vilket innebär att vardagen på förskolan för barnen blir förutsägbar, och att de vet vad som förväntas av dem. En annan central faktor som Xu (2006) belyser var förskollärares förhållningssätt. Förskollärarna såg till att de lärde känna alla barn väl vilket gjorde att de kunde möta det individuella barnets behov. Dessutom noterade Xu (2006) att förskollärarna använde mjuka och lugna röster även när de behövde tillrättvisa barn, vilket kan tänkas vara en del av den varma och positiva atmosfär som präglade förskolan. Xu (2006) konstaterar utifrån både sin egen studie och utifrån tidigare forskning att hög kvalitet i förskolan är en avgörande faktor för att kunna stötta barns utveckling på bästa sätt. I Xus (2006) studie blir det tydligt att förskollärares förhållningssätt har avgörande betydelse för förskolans kvalitet.

En annan artikelförfattare som också diskuterar förskolans kvalitet och förskollärares förhållningssätt i relation till sin studie är Lunneblad (2017). Denna artikel skiljer sig från de andra artiklarna beroende på urvalet av den grupp familjer och barn som har studerats. Lunneblad (2017) har studerat hur inskolningen ser ut för barn och deras familjer som kommit

till Sverige som flyktingar, studien har utförts på tre olika förskolor. Lunneblad (2017) beskriver att inskolningsperioden och kontakten med förskolan är av särskilt intresse för denna grupp eftersom det är en av de första kontakterna som familjerna har med det svenska civila samhället. Dessa familjer och barn har ofta utsatts för svårigheter och trauman och kontakten med förskolan är viktig för att få till en vardag som det finns fasta rutiner i. Det dominerande förhållningssättet till dessa familjer utgår från att de har utsatts för stora trauman, vilket också synliggjordes på olika sätt i studien. På två av förskolorna ansåg förskollärarna att familjerna stöttades bäst genom att ha tydliga rutiner och förväntningar på föräldrarna. Det gestaltade sig genom att förskollärarna var tydliga med exempelvis vilka tider föräldrarna skulle lämna och hämta sitt barn på förskolan (Lunneblad, 2017).

Lunneblad (2017) konstaterar att förhållningssättet hos förskollärarna på den tredje förskolan skilde sig något från de två andra. Dessa förskollärares förhållningssätt präglades av en vilja att både barn och föräldrar kunde lyckas i denna nya kontext. Det fanns en flexibilitet i de dagliga rutinerna som utgick mer från familjernas vardagliga situation än förskolans ordinarie rutiner. Det förhållningssättet kan kopplas till att förskollärarna utgick mer från hur familjens nuvarande situation såg ut och fokuserade inte på de trauman som de kan ha upplevt innan de kom till Sverige. Urvalet för studien var litet och enligt Lunneblad (2017) går det inte att dra några generella slutsatser om hur barn till familjer som varit på flykt ska tas emot på förskolan. Men Lunneblad (2017) konstaterar att förberedelser och kunskap om hur förskollärare bäst stöttar barn och deras familjer som kommit som flyktingar är nödvändigt för en bra inskolning. Det i sin tur ställer krav på professionella attityder och förmågor hos förskollärarna och det kan ses som kvalitetsaspekter inom förskolan. Att förskollärares förhållningssätt påverkar vilka krav som ställs på föräldrar blir tydligt i Lunneblads (2017) studie.

I en annan studie har kopplingar mellan förskollärares professionalism och relationen mellan förskollärare och föräldrar också studerats (Coelho et al., 2018). I studien undersöktes förskollärares och föräldrars relationer under barnens första månad på förskolan. Studien utfördes i Portugal där många barn börjar förskolan i tidig ålder på grund av landets familjepolitik. Barnen i studien var mellan fyra och nio månader gamla. Forskarna tog del av ett stort antal (90 stycken) förskollärares och föräldrars åsikter om relationen dem emellan genom enkäter. I resultaten framkom det att föräldrar och förskollärare som arbetade i förskolor med högre kvalitet på verksamheten hade mer frekvent kontakt och förskollärarna på dessa förskolor var måna om att förmedla information till föräldrarna som kunde vara värdefull för deras relation med sina barn. Det var också i dessa verksamheter som kvaliteten på relationen mellan förskollärare och barn klassades som hög enligt Coelho et al. (2018). Även i denna studie blir det tydligt att sambandet mellan förskolans kvalitet och förskollärares professionalism hör ihop.

I Dallis (2000) studie konstateras också att förskollärares professionalism har central betydelse för att barnets inskolning ska bli så lyckad som möjligt. Dalli (2000) undersökte hur tre barn i olika förskolor fick kontakt med förskollärarna och hur det påverkade barnens anpassning till förskolan. På de olika förskolorna fanns tre olika förhållningssätt till hur barnet skulle knyta an till personalen: på den första förskolan utsågs en speciell anknytningspedagog för barnet, på den andra förskolan ansågs det att barnet skulle knyta an till alla i personalen och på den tredje förskolan fick barnet själv välja vilken pedagog som barnet ville ha som sin anknytningsperson. Alla tre barnen fick eller valde var sin anknytningsperson bland personalen, men för de barn som det inte var uppenbart vem denna person var från början tog det längre tid att anpassa sig. Det kan enligt Dalli (2000) innebära att det är positivt för barnet som ska skolas in att utse en primär anknytningsperson. Dalli (2000) använde sig av olika teoretiska perspektiv för att

analysera sitt empiriska material och kom fram till att förskollärarens roll är central för barnet vid inskolningen. Det betyder att förskollärare bör reflektera över hur deras eget förhållningssätt påverkar barnet både vid inskolningsperioden och vid lärandesituationer (Dalli, 2000). Det kan ses som en viktig del i förskollärarens professionella roll. Ebbeck & Yim (2009) har också undersökt betydelsen av att ha en primär anknytningsperson vid inskolningen och i deras intervjuer med involverade förskollärare tyckte samtliga att det var fördelaktigt samt att det hade en positiv inverkan på relationerna mellan alla tre aktörer: förskollärare, barn och föräldrar. Även Thyssen (2000) har i slutsatserna av sin studie konstaterat ett antal faktorer som berör förskollärarens förhållningssätt och kunskaper som anses vara viktiga för att barns inskolning på förskolan ska bli bra. Förskolläraren behöver kunna möta barnets emotionella behov samt behov av att umgås både med förskollärare och andra barn och tillsammans utföra, för barnet, meningsfulla och intressanta aktiviteter (Thyssen, 2000). Det kan konstateras att ett antal artikelförfattare anser att förskollärarens användning av sin professionalism är av stor vikt vid barns inskolning.

Hur barnet bemöts av förskolläraren vid själva överlämningsstillfället har stor betydelse konstaterar Klein et al. (2010). Själva överlämningsprocessen av barnen från början av inskolningsperioden och sedan tre månader framåt med fokus på själva separationsfasen studerades i studien. Studien har utförts med en etnografisk ansats med hjälp av videoobservationer. I resultaten konstaterar Klein et al. (2010) att den personal som bemötte barn som upplevde separationsångest med empati var mer framgångsrika i att trösta barnen jämfört med de som försökte distrahera barnen med aktiviteter eller föremål. Klette och Killén (2018) kom fram till liknande slutsatser som Klein et al. (2010). Klette och Killén (2018) undersökte också orsakerna till varför barnen inte fick den empatiska uppmärksamhet som de hade behövt och varför de istället möttes av vuxna som försökte avleda barnens uppmärksamhet på andra sätt. En orsak var att det fanns för lite personal tillgänglig för barnen på morgonen och eftermiddagen när barnen hade som mest separationsångest. Dessutom noterades att barn som var passiva och tysta blev ignorerade under långa stunder på grund av bristande personaltäthet. Förutom för låg personaltäthet ansåg Klette och Killén (2018) att personalens bristande utbildningsnivå bidrog till att barnens separationsångest inte lindrades. Klette och Killén (2018) synliggör faktorer som kan begränsa förskollärarnas möjligheter att möta varje barn på bästa sätt på, vilket kan få negativa effekter för det enskilda barnet.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att hög kvalitet är en faktor av betydelse för att barns övergång från hemmet till förskolan ska fungera bra enligt flera av författarna till de utvalda studierna (Coelho et al., 2018; Dalli, 2000; Ebbeck & Yim, 2009; Lunneblad, 2017; Suhonen et al., 2018; Xu, 2006). Att förskollärarens roll och förhållningssätt anses ha stor påverkan på förskolans kvalitet har synliggjorts i materialet. Framförallt är det hur förskolläraren bemöter barnet och dess familjer som är av betydelse. I de 18 vetenskapliga artiklar som valts ut för denna studie är det noterbart att ingen av dessa studier undersöker olika inskolningsmetoder. I ett antal studier nämns de metoder som används på de aktuella förskolorna där studierna bedrivits men det är inte huvudfokus i någon studie. Att ha ett tydligt fokus på att barnet får en primär anknytningsperson återfinns i ett par studier (Dalli, 2000; Ebbeck & Yim, 2009). Medan tre dagars föräldraaktiv inskolning finns beskriven i Markström och Simonssons (2017) artikel. Vidare nämner Simonsson och Thorell (2010) i sin studie att den aktuella förskolan hade en inskolningsperiod som varade i två veckor, vilket kan tänkas relatera till den mer traditionella metoden. Forskning om olika inskolningsmetoder verkar saknas helt, vilket är anmärkningsvärt.

3.5 Forskning saknas

Som tidigare nämnts är forskning om inskolning av små barn i förskolan begränsad (Blatchford, 1983; Coelho et al. 2018; Datler et al., 2015; Ebbeck & Yim, 2009; Månsson, 2011; Simonsson, 2015; Simonsson & Thorell, 2010; Thyssen, 2000; Xu, 2006). Simonsson och Thorell (2010) menar att den forskning som finns främst belyser inskolning i skolan eller övergångar från förskolan till förskoleklass och att denna forskning framför allt fokuserar på barns sociala och emotionella anpassningar i nya miljöer. Detta är vad vi också har konstaterat då vi sökt och valt ut relevanta artiklar. Författarna till de olika artiklarna pekar också på specifika områden inom inskolning som behöver undersökas mer.

Exempelvis nämner Blatchford (1983) att, trots att det konstaterats att övergången från hemmet till förskolan är en väldigt viktig period i barnets liv både för barnet men också för alla andra inblandade aktörer, finns det för lite forskning kring barns beteenden under den första tiden i förskolan. Enligt Johansson (2011) lär barnet och får erfarenhet om världen genom sin kropp, vilket gör det väsentligt att också studera barns kroppsspråk, mimik, gester och rörelsemönster under inskolningsperioden för att få en uppfattning om hur de upplever processen. Detta är viktigt för att kunna utveckla arbetsmetoderna för att skapa en lyckad inskolning för alla barn i förskolan.

Även Suhonen et al. (2018) påpekar att vidare forskning kring barns beteenden under inskolningsperioden behövs. Dock fokuserar dessa författare på att barns emotionella eller besvärliga beteenden behöver studeras i förhållande till deras salivproduktion för att få en bättre förståelse för hur separationsprocessen påverkar deras stressnivåer. Suhonen et al. (2018) konstaterar att det är känt sen tidigare att små barn påverkas av miljön omkring dem men att det behövs mer forskning om hur barnens temperament och familjeförhållanden kan kopplas till deras stressnivå. Klein et al. (2010) menar vidare att trots att det finns mycket forskning om barns reaktioner vid separationer från deras närmast anknutna personer saknas studier som särskilt fokuserar på vilka faktorer som skapar den upprepade processen vid den dagliga överlämningen på förskolan. Om detta område studeras vidare kan också fler faktorer som bidrar till en lyckad inskolning upptäckas.

Överlämningen på förskolan behöver också studeras utifrån barnens perspektiv, menar Simonsson (2015) i sin artikel. Barnens perspektiv saknas i fråga om vad som sker under inskolningen samt hur de agerar med och använder sig av jämnåriga för att skapa en trygghet och en samhörighet samt för att vänja sig vid den nya miljön. Liknande slutsats har Simonsson tillsammans med Thorell (2010) i deras artikel då de påstår att inga tidigare forskare har undersökt barnens agerande under inskolningsperioden. De förespråkar dock, till skillnad från föregående artikel, aktör-nätverksteorin som redskap för att vidare studera hur barns sociala liv produceras och formas under inskolningen.

Vidare, trycker Lillvist och Wilder (2017) i sin artikel på att det behövs studier om inskolningsprocessen för barn med speciella behov. Det krävs, enligt författarna, longitudinell forskning där personer, utifrån systemteorin, följs under en längre tid för att få en djupare förståelse för själva konstruktionen av inskolningen för dessa barn. Författarna menar att alla intressenter, så som förskollärares, barns, föräldrars och förskolechefers, perspektiv är viktiga att inkludera i denna fråga. På grund av att artikeln handlar om inskolning i specialskola har denna artikel exkluderats från vår ursprungliga sökning men eftersom författarnas slutsatser om forskning som tar alla aktörers perspektiv saknas relaterar till vårt fokusområde har vi gjort valet att ta med den i vår analys.

Beaktansvärt är att merparten av artiklarna utförs studierna i medelklassområden, där de flesta vårdnadshavare har fast inkomst och någon form av utbildning. Den övervägande andelen deltagande vårdnadshavare pratar också det inhemska språket för respektive land. En artikel sticker dock ut. *Integration of refugee children and their families in the Swedish preschool* (Lunneblad, 2017) är en studie gjord i ett förortsområde i Sverige där många av invånarna är arbetslösa eller har låg inkomst. Många i området saknar också utbildning, har dåliga hemförhållanden, kommer från olika kulturer och pratar inte svenska. Inom detta område har forskaren valt att fokusera på inskolningen av barn som tillhör flyktingfamiljer. Lunneblad (2017) menar att tidigare forskning kring flyktingbarn har gjorts med fokus på barnens mentala hälsa och välbefinnande, men att den forskning som gjorts i förhållande till utbildning mest handlar om hur barn med annat modersmål lär sig svenska. Majoriteten av dessa studier fokuserar dessutom på äldre barn. I sin bok *Den mångkulturella förskolan : Motsägelser och möjligheter*, påstår Lunneblad (2018), att det i Sverige finns få minoritetsgrupper som ifrågasätter den majoritetskultur som råder i landet. Därmed är det också ett litet antal av dessa minoritetsgrupper som yrkar på att utbildningen i förskolan ska avspegla även deras levnadssätt eller kultur. Lunneblad (2017) menar i sin artikel att det behövs forskning om flyktingfamiljer med små barn som möter förskolan för första gången för att kunna utveckla politiska handlingsplaner och strävansmål. Förskolans verksamhet ska utgå från varje barns behov (Skolverket, 2016). Men då det inte finns några riktlinjer i läroplanen för förskolan för hur förskollärare under inskolningsperioden i praktiken bäst möter och stöttar barn och familjer från krigsdrabbade länder så behövs fler studier göras på förskolor i förortsområden där många av dessa familjer skolar in sina barn. Mer forskning inom detta område kan ge kunskap om vilka faktorer som spelar in för att en lyckad inskolning ska ske för alla barn i förskolan.

I studierna nämner forskarna ett antal områden som de anser behöver studeras vidare. Forskning om barns beteende under första tiden på förskolan, barnens perspektiv på hur de upplever de upprepade överlämningarna under inskolningsperioden och forskning som tar alla aktörers perspektiv i beaktning behövs inom området. Det finns också en stor brist på forskning om lämpliga metoder för hur förskollärare ska arbeta mot att barn från krigsdrabbade länder med olika livserfarenheter ska få en god och trygg introduktion i förskolan. Det finns däremot mycket forskning om övergångar mellan förskola och förskoleklass samt förskola och skola. Det vore produktivt att därför vidare utforska om det går att överföra slutsatser från dessa studier till barns inskolning i förskolan.

4 Diskussion

Val av metod och tillvägagångsätt diskuteras först, därefter följer en diskussion om de teman som har synliggjorts i samband med att materialet syntetiserats och analyserades. Diskussionen förs utifrån studiens syfte och frågeställningar samt i relation till svensk förskolepraktik.

4.1 Metoddiskussion

Systematiska litteraturstudier kan ses som ett sätt att införskaffa kunskap om den vetenskapliga grund som förskolans verksamhet ska vila på. Denna studie är ett exempel på hur en systematisk litteraturstudie kan se ut inom ett avgränsat område. Östlundh (2017) kopplar samman kompetensen att ha förmågan att söka fram relevant vetenskaplig information, med professionsutövningen och ser examensarbetet som en övning i att utveckla sin ”*informationskompetens*” (s. 59). Att ha förmåga att dels förstå att ny kunskap behövs och dels

kunna söka fram relevant vetenskaplig information inom det område som man verkar inom är en nödvändighet inom många yrken, inte minst läraryrket. Att kunna utföra en liknande litteraturstudie samtidigt som man yrkesarbetar inom förskolan kanske inte är helt realistiskt. Men däremot kan kunskaper om hur en systematisk litteraturstudie sammanställs vara ett bra verktyg för att kritiskt granska systematiska litteraturstudier som utförts av andra aktörer, innan eventuella slutsatser anammats i praktiken.

En aktör som har som uppdrag att utföra systematiska litteraturstudier är Skolforskningsinstitutet (2018). Skolforskningsinstitutet är en statlig myndighet och deras uppdrag är att bidra med kunskap som grundar sig på vetenskap till förskolan och skolan (Skolforskningsinstitutet, 2018). Utifrån deras arbete finns det möjlighet för yrkesverksamma förskollärare och lärare att ta del av sammanställningar av den senaste forskning inom olika områden. De områden som Skolforskningsinstitutet sammanställer forskning om ska utgå från förskollärare och lärares behov. Ett exempel på ett sådant område inom förskolans praktik är ett pågående projekt där en systematisk litteraturstudie genomförs om hur förskollärare kan använda sig av leken i verksamheten för att främja barns lärande. Vidare har Skolforskningsinstitutet (2018) som uppdrag att synliggöra områden där det saknas praktisk forskning. Ett sådant område skulle kunna vara att synliggöra bristen på forskning om barns övergångar från hemmet till förskolan, vilket är en av slutsatserna och som diskuteras mer i Resultatdiskussionen.

I denna studie har en systematisk litteraturstudie utförts med syfte att kartlägga den forskning som finns om barns inskolning i förskolan. Att en systematisk litteraturstudie är transparent är en viktig faktor framförallt för studiens validitet men också för dess reliabilitet. I metodavsnittet beskrivs utförligt hur studien har utförts och förhoppningen är att det ska ses som en transparent process. Inklusionskriterierna för studien var att enbart kritiskt granskade och godkända vetenskapliga artiklar som berör barns inskolning på förskolan skulle tas med. Vid den kritiska granskning som utförs av andra forskare inom fältet har respektive vetenskaplig artikels etiska ställningstaganden, validitet och reliabilitet prövats och godkänts. Ingen ytterligare värdering av det insamlade materialet utfördes, vilket annars kan vara vanligt för systematiska litteraturstudier. Fördelen med att endast inkludera vetenskapliga artiklar som var ”peer-reviewed” var att det i ett tidigt skede i sökprocessen gick att välja ut artiklar med denna kvalitetsfaktor.

Datasökningen skedde enbart i de databaser som fanns tillgängliga på Göteborgs universitetsbibliotek. Det finns en rad andra sätt att söka fram intressant material. Eriksson Barajas et al. (2013) beskriver Google Scholar som ett alternativ till att söka fram relevant kritiskt granskat material. Google Scholar innehåller även annat material, det kan vara material som inte blivit granskat, konferensrapporter, intressanta webbsidor för det aktuella ämnet samt rapporter av till exempel teknisk art (Eriksson Barajas et al., 2013). Det kan spekuleras i att den avgränsning som utformats, det vill säga att enbart söka efter vetenskapliga artiklar via Göteborgs universitetsbibliotek, har gjort att material som hade varit av intresse inte har kommit med. Men avgränsningen kan också ses som en styrka ur kvalitetssynpunkt då endast material som kritiskt granskats och godkänts av andra forskare inom området har inkluderats.

Val av sökord har stor betydelse för vilka träffar som uppstår i olika databaser, konstaterar Eriksson Barajas et al. (2013). I valet av de sökord som använts har hjälpmedel som databasernas Thesaurusfunktion använts. Nya sökord har kontinuerligt tillkommit allt eftersom att nyckelord och referenslistor i relevant material har analyserats. Även begränsningsfunktioner i de olika databaserna användes för att utesluta material som inte var relevant. Begränsningarna redovisas i bilaga 1. I bilaga 1 redovisas också det stora antalet

sökord samt sökvägar för det material som inkluderats vid första urvalet. Att antal relevanta träffar trots det blev relativt litet med tanke på det stora sökområdet (all internationell forskning och ingen tidsbegränsning) kan bero på att det saknas forskning inom fältet, vilket också konstateras av flera artikelförfattare. Detta är en slutsats som diskuteras mer utförligt i Resultatdiskussion. Om all tillgänglig forskning inom ramarna för inklusionskriterierna har kommit med i denna studie är svårt att svara på. Men med tanke på det stora antalet sökord och sökvägar som använts bör de flesta av de relevanta vetenskapliga artiklarna hittats.

När det första urvalet var avslutat utfördes en mer noggrann granskning av det material som valts ut initialt. I den granskningen konstaterades att tolv av de vetenskapliga artiklarna inte handlade specifikt om barns övergång mellan hemmet och förskolan. Vid beslut om såväl inkludering som exkludering av material var det studiens syfte och frågeställningar som styrde valet. Syfte och frågeställningar ska genomsyra hela studien enligt Eriksson Barajas et al. (2013).

De 18 utvalda vetenskapliga artiklar har publicerats mellan 1983 och 2018. Totalt är åtta av artiklarna publicerade från 2015 och framåt vilket kan tyda på att intresset för forskningsfältet har ökat. Det kan konstateras att de inkluderade studierna är utförda i en västerländsk kontext, vilket gör att materialet är överförbart till en svensk förskolekontext. Detta diskuteras mer ingående i resultatdiskussionen. I bearbetningsfasen av materialet användes ett protokoll för att kategorisera innehållet i de utvalda artiklarna utifrån relevans för studiens syfte och frågeställningar, se bilaga 4. Intressanta kategorier utifrån syftet med studien synliggjordes, samt faktorer som inte kunnat förutsägas. Om bearbetningen hade skett utan kategorisering och om de vetenskapliga artiklarna hade lästs förutsättningslöst hade risken varit stor att faktorer som var viktiga hade missats. Att kategorisera intressanta beståndsdelar av en text kan ses som en slags innehållsanalys av materialet enligt Eriksson Barajas et al. (2013). Dessa beståndsdelar analyserades i förhållande till varandra i resultatdel. Genom att syntetisera materialet på detta sätt var det möjligt att lyfta fram såväl likheter som skillnader mellan de olika vetenskapliga artiklarna. Eriksson Barajas et al. (2013) beskriver att det finns många olika sätt att presentera resultatet av analysen och att ett sätt är att kategorisera materialet utifrån relevanta teman. De olika teman som har synliggjorts och analyserats i resultatdelen diskuteras vidare nedan.

4.2 Resultatdiskussion

I resultatdiskussionen problematiseras huruvida slutsatser från syntesen av det framtagna materialet går att generalisera och använda i praktiken. Faktorer för en lyckad inskolning diskuteras i förhållande till förskollärarens förhållningssätt och slutligen diskuteras bristen på forskning inom området och förslag på framtida forskningsprojekt som kan fylla de kunskapsluckor som finns idag.

4.2.1 Generaliserbarhet av det insamlade materialet

Utifrån de redovisade artiklarnas slutsatser görs i detta avsnitt en bedömning huruvida studiernas resultat går att generaliseras och därmed appliceras i förskolans praktik eller inte. Detta görs genom att granska hur forskarna har utfört studierna och om likheter i resultaten från de olika artiklarna går att finna.

Att de flesta av artiklarna vi hittat har en kvalitativ ansats kan bero på att många av forskarna söker svar på de olika aktörernas upplevelser av ett fenomen i ett specifikt sammanhang.

Undheim och Druglis (2012) studie indikerar på detta då föräldrars och förskollärares åsikter präglade det resultat som forskarna fick från studien. Resultatet av en kvalitativ studie kan dock inte bli fullständigt generaliserbart då det inte går att applicera på en hel population (Ahrne & Svensson, 2015). Däremot, eftersom urvalet av deltagare valdes slumpmässigt samt att 35 olika förskolor inkluderades i studien, kan man genom att jämföra resultaten från de olika miljöerna, enligt Ahrne och Svensson (2015) närma sig generaliserbarhet. Å andra sidan kan man aldrig veta om samma resultat skulle uppnås om studien skulle göras om eller om studien skulle inkludera fler medverkande föräldrar (Ahrne och Svensson, 2015). Därför behöver studien göras om fler gånger för att kunna närma sig en mer generaliserbar slutsats.

En människas upplevelser av ett fenomen är också påverkade av den kultur hen lever i och vilka värderingar hen har (Eriksson Barajas et al., 2013). Det gäller då för forskaren att ta detta i beaktande i analysen av studien. Forskaren måste också vara medveten om att egna uppfattningar kan påverka hur hen tolkar resultatet (Eriksson Barajas et al., 2013). Men då Ungheim och Druglis (2012) studie är granskad av andra forskare kan det, med Eriksson Barajas et al. (2013) som stöd, sägas att den får högre reliabilitet. Undheim och Druglis (2012) nämner i sin studie att målet med deras kvalitativa studie är att den ska kunna komplettera de redan existerande kvantitativa studierna inom området. För att uppnå evidensbaserad pedagogik behövs, enligt Eriksson Barajas et al. (2013), en inkludering av både kvantitativ och kvalitativ ansats, vilket de fyra studierna som består av mixade metoder, möjligtvis strävat mot. En annan fördel med mixade metoder är att studieobjektet kan studeras ur olika synvinklar (Eriksson Barajas et al., 2013). Dessa artiklars slutsatser kan därför ses som viktiga i vårt bearbetande av den forskning som finns om inskolning för att motivera vad en lyckad inskolning innebär.

Mixade metoder möjliggjorde även för Ahrne et al. (2004) att koppla samman resultatet av kortisolmätningarna på de nyligen inskolade barnen med anknytningsteorin, vilket inte hade varit möjligt om de endast använt sig av antingen kvalitativ eller kvantitativ metod i studien. Resultatet kan dock ifrågasättas eftersom forskarna inte tog förskolläraernas eller miljöns påverkan i beaktning under studien. Enligt Broberg (2017) påverkar verksamhetens organisation barnens trygghetskänsla. Rutiner för mottagandet av barnen på morgonen, bemötande av barnet och föräldrarnas känslor samt lugna aktiviteter är också, menar Broberg (2017), av största vikt för barnens känsla av trygghet när de börjar förskolan. En bredare kvalitativ studie med dessa faktorer inräknade i kombination med den kvantitativa ansatsen skulle därför rekommenderas för ett mer trovärdigt resultat. Om studien tvärtom skulle bestå av endast kvantitativa data skulle resultatet endast visa rent objektivt hur kortisolnivåerna förändras och ingen koppling mellan dessa och barnens beteenden hade kunnat göras. I rent kvantitativa studier riskeras den subjektiva upplevelsen av situationen gå förlorad för att lämna plats åt kategoriseringar av objektiva data. (Eriksson Barajas et al., 2013) Metoden kan dock vara användbar då forskaren vill uppnå reliabilitet genom mätningar där resultatet går att jämföras med andra studiers resultat. Eriksson Barajas et al. (2013) vidhåller att en koppling mellan skolmiljö och lärande kan uppskattas genom en kvantitativ ansats där forskaren utgår ifrån en teori om stress. Denna koppling gjordes i Suhonens et al. (2018) kvantitativa studie. Studiens resultat av kortisolmätningarna visade dock inte, till skillnad från föregående studiers resultat, på att barnen skulle vara mer stressade på förskolan än hemma. Att dessa två studiers resultat skiljer sig åt kan tänkas bero på att de har valt olika metoder i sina undersökningar. För att få en mer sanningsenlig bild av detta område hade vår systematiska litteraturoversikt blivit mer komplett om vi hade tagit del av fler liknande studier vars resultat går att jämföra.

En annan beståndsdel som kan bidra till de skilda slutsatserna är att forskarna använde sig av olika teorier i sina respektive studier. Olika teoretiska perspektiv präglar även

generaliserbarheten i allt material som tagits fram för denna studie. Simonsson och Thorells (2010) val att använda teoritriangulering i sin forskning kan tänkas motiveras av att de då minskar risken för att missa andra viktiga aspekter som kan vara av intresse för forskningsresultatet. En ytterligare fördel med att använda triangulering i en kvalitativ studie är att forskare kan synliggöra relationer eller samband som annars kan uppfattas otydliga (Eriksson-Barajas et al., 2013). Emellertid behöver de olika perspektiven vara samstämmiga för att slutsatsen som dras ska resultera i någon form av generaliserbarhet och därigenom klassas vara av god kvalitet. För vår studie är det positivt att genom en sådan studie få möjlighet att se på viktiga faktorer från flera olika perspektiv så att en så omfattande bild som möjligt skapas kring den forskning som finns om inskolning i förskolan.

För att jämföra med föregående artikel av Simonsson och Thorell (2010) kan resultatet av Coelhos et al. (2018) studie tänkas ha blivit annorlunda om de utöver det bioekologiska perspektivet också till exempel använt sig av aktör-nätverksteorin i sin studie. Då hade även hänsyn tagits till hur föräldrarna och förskollärarna kommunicerade med varandra och hur detta i sin tur påverkade kvaliteten. En bra metod att komplettera studien med och som kunde ha gjort slutsatsen mer sanningsenlig, hade varit att observera hur kommunikationen skapas av aktörerna genom till exempel videoobservation för att på så sätt undersöka vilka faktorer som spelar in. Björndal (2018) påstår att genom videoobservation kan forskaren också registrera hur verbal och icke-verbal kommunikation samspelar, vilket bidrar till en större förståelse för kvaliteten på kommunikationen. Björndal (2018) menar vidare att forskning har visat att människor till stor del är omedvetna om hur de samspelar och kommunicerar med varandra och vad deras kroppsspråk förmedlar. Detta medför å ena sidan en brist i Coelhos et al. (2018) val av datainsamling då uppfattningar om kommunikationen kan vara begränsade. Att använda flera olika teorier hade i detta fall därför varit önskvärt. Å andra sidan kan det påstås att Coelhos et al. (2018) slutsats om att förskollärarens roll är viktig för relationsskapandet mellan föräldrar och förskollärare till viss del går att generalisera eftersom flera andra forskare kommit fram till liknande slutsatser i sina studier (Dalli, 2000; Ebbeck & Yim, 2009; Klette & Killén, 2018).

Relationer är ett vanligt förekommande fokusområde bland forskare som använder sig av anknytningsteorin som ansats. Att många av författarna till de artiklar som valts ut till vår studie använder sig av anknytningsteorin för att söka svar på sina frågeställningar, tyder på att det är en väl förankrad teori inom forskning om små barn. Då inskolningsprocessen innehåller en daglig separation mellan barn och vårdnadshavare som många av dessa familjer inte har tidigare erfarenhet av, blir detta en stor omställning och är därför en viktig del att studera då det gäller inskolning i förskolan. Både Ebbeck och Yim (2009) och Dalli (2000) konstaterar att det är viktigt med en primär anknytningsperson i förskolan för att undvika förvirring och otrygghet hos barnen. Ebbeck och Yim (2009) nämner också att risken finns att otrygga barn kan få problem även senare i livet med sociala relationer eller ohälsa. Dock, är inte en brist på tidig anknytning ensam orsak till allt som kan missgynna små barns utveckling, utan barn med till exempel genetiska sårbarheter kan få svårigheter även av andra orsaker i livet (Broberg et al., 2012). Enligt Lunneblad (2018), visar forskning på att barn som växer upp i dåliga familjeförhållanden riskerar att få svårigheter inom många olika områden som till exempel sociala relationer och förmåga till inläring. Dock, menar Broberg et al. (2012) att en god anknytning i förskolan kan underlätta för dessa barn att utvecklas precis lika bra som barn utan svåra familjeförhållanden. Författarna påstår att alla barn oavsett vilken kultur de kommer från är i behov av en trygg anknytning i förskolan (Broberg et al., 2012).

Utan trygg anknytning till en pedagog i förskolan kan barn riskera att bli passiva och stryka omkring utan riktning, vilket Klette och Killén (2018) observerade i deras studie. Enligt

läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) ska barn i behov av tillfälligt stöd och stimulans få detta, samt att det är viktigt att personalen har en förmåga att förstå barnet och samspela med både det och vårdnadshavarna för att bidra till en positiv upplevelse av vistelsen i förskolan. Att övervinna svårigheter, känna tillfredsställelse och samhörighet är också något som varje barn ska få göra i förskolan (Skolverket, 2016). Detta betyder att en förståelse för anknytningsteorin och hur den tillsätts i förskolans praktik är av största vikt för att barn ska få en god introduktion till förskolan. Klette och Killén (2018) nämner dock att låg personalomsättning samt det faktum att många barn skolades in samtidigt gjorde det svårt för pedagogerna att se alla barns behov. Frågan vi ställer oss är därför om det är möjligt att implementera anknytningsteorin i förskolepraktiken som idag består av stora barngrupper, sjukskrivningar och brist på personal? Varken Dalli (2000) eller Ebbeck och Yim (2009) tar dessa faktorer i beaktning i sina studier vilket visar på en brist i forskningen om hur förskolans personal i praktiken ska arbeta för att möjliggöra goda anknytningar till barnen under inskolningen.

En betydande upptäckt, som tidigare nämnts, är avsaknaden av teorier om lärande som grund i de olika studierna. Detta påvisar att ett litet intresse finns hos dagens forskare att beskriva barns lärande som en viktig faktor att beakta under inskolningsprocessen. Förskolan har idag ett grundläggande fokus på att främja barns livslånga lärande (Johansson, 2011). Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) betonar även det nära sambandet mellan lek, lärande och omsorg. Därför kan det spekuleras kring om det inom den närmaste tiden troligtvis kommer att göras fler studier i Sverige om lärandets roll under inskolningsprocessen.

Något som däremot skapar många olika synvinklar på ämnet inskolning är att både förskollärares, barns och föräldrars perspektiv lyfts fram i de olika artiklarna för att synliggöra respektive forskningsresultat. Det är intressant att diskutera varför inte förskolechefers perspektiv tas mer plats i forskning om inskolningen av små barn i förskolan då de har en stor roll i hur väl samverkan fungerar mellan vårdnadshavare och förskollärare. Möjligtvis kan bristen på detta perspektiv inom forskningen bero på att förskolechefer vanligtvis inte är lika synliga eller fysiskt medverkande i inskolningsprocessen, så som de andra tre aktörerna är. Dock, ansvarar förskolechefen, enligt läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016), för att ett samarbete mellan hem och förskola utvecklas och att vårdnadshavarna blir informerade om vilka mål som förskolans verksamhet strävar mot samt att förskolans arbetssätt motiveras och förmedlas till vårdnadshavarna. Det är också förskolechefens ansvar att se till att vårdnadshavare har möjlighet att delta i förskolans kvalitetsarbete. Johansson (2011) menar att alla perspektiv från de personer som ingår i ett sammanhang är viktiga att förstå eftersom deras förhållningssätt och samspelande med varandra har betydelse för förskolans kontext. Hur situationer ter sig för de olika aktörerna i de situationer som uppstår i förskolan bildar bakgrund till förståelsen för helhetsbilden (Johansson, 2011). Då vi inte hittat någon artikel där förskolechefens perspektiv är inkluderat, kan vi konstatera att mer forskning behövs för att få en större bild av hur de olika aktörerna samverkar för att skapa en god introduktion till förskolan.

Emellertid riktar sig många av artiklarna mot mödrarna. I dagens samhälle är dock även fäder i de flest fall involverade i inskolningen av barn i svenska förskolor, vilket gör att deras perspektiv är lika mycket värda att lyftas fram. Andra perspektiv som saknas i den forskning som hittats är fosterfamiljer, mor- och farföräldrar, förmyndare med mera. Det kan därför konstateras att vårt material av forskning inte täcker alla vårdnadshavares perspektiv på inskolning.

Övervägande andelen studier har dock utgått från barnens perspektiv. Intressant att ha i åtanke är att det är svårt för en forskare att helt och hållet förstå barns perspektiv eftersom de alltid måste utgå från sina egna perspektiv när de tolkar barns intentioner, känslor och upplevelser (Broberg et al., 2012). Broberg et al. (2012) menar att alla aktörer som ingår i situationen, inklusive forskaren själv, måste synliggöras och tas med i tolkningen av barns agerande samt att den som tolkar bör ha i åtanke att världen uppfattas olika av olika människor. Olika människors syn på ett fenomen kan ge forskaren en bredare bild av hur fenomenet uppfattas och förstås (Eriksson Barajas et al., 2013). Därför går det, genom att jämföra flera studier som gjorts utifrån barns perspektiv, att närma sig en större förståelse för hur de upplever världen.

Sammanfattningsvis påstår vi, med viss reservation, att mycket av det material som tagits fram går att generalisera trots att få studier finns om inskolning. Detta eftersom flera av forskarna, med olika teorier, perspektiv och ansatser som grund, har kommit fram till liknande slutsatser. Ett exempel på detta är Dallis (2000), Ebbeck och Yims (2009) och Coelhos et al. (2018) studier. Dalli (2000) och Ebbeck och Yim (2009) använde sig båda av anknytningsteorin och respektive studie hade en kvalitativ ansats. Dock bestod Dallis (2000) metod av observationer där barnens perspektiv lyfts fram, medan Ebbeck och Yim (2009) utgick från intervjuer med föräldrar och förskollärare för att få fram sina resultat. Coelho et al. (2018) utgick också från föräldrarnas och förskollärarnas perspektiv, men använde mixade metoder samt det bioekologiska perspektivet som grund för studien. Även om angreppssätten är olika så har alla tre artiklar slutsatser som understryker vikten av goda relationer. Författarna till dessa artiklar trycker också på förskollärarens förhållningssätt och professionalism som grundläggande faktorer för en lyckad inskolning. Dessa studiers resultat bidrar till kunskaper om förskollärarens roll under inskolningsperioden som kan användas i förskolepraktiken.

4.2.2 Förskollärarens förhållningssätt och professionsutövning

Innebörden av de faktorer för en lyckad inskolning som synliggjorts i syntetiseringen av det utvalda materialet diskuteras utifrån en svensk förskolekontext och i förhållande till förskollärarens förhållningssätt och professionsutövning. Skolverket (2017) betonar förskollärarens ansvar för att kunna redogöra för varför de rutiner som utformats för barnens inskolning i förskolan används. Vidare fastställer Skolverket (2017) att de rutiner som har tagits fram för barns inskolning i förskolan inte får bli statiska utan måste anpassas till det aktuella barnet och dess familj samt regelbundet utvärderas och förädlas (Skolverket, 2017). Det bekräftas av de fokusintervjuer med förskollärare som Markström och Simonsson (2017) utförde i sin studie där det framkom att de metoder som används vid inskolning ständigt modifieras.

Att förskollärarens roll i samband med inskolningsprocessen har en avgörande betydelse betonar flera av författarna till de utvalda vetenskapliga artiklarna (Dalli, 2000; Ebbeck & Yim, 2009; Lunneblad, 2017; Thyssen, 2000; Xu, 2006). I de aspekter som Pramling Samuelsson och Sheridan (2016) lyfter som betydelsefulla för förskollärarens professionalism återfinns aspekter som kan ses ha en direkt koppling till förskollärarens förhållningssätt. Att ha ett tydligt syfte med verksamheten och verka för att uppfylla det, kan ses som en grundläggande faktor. Verksamheten ska erbjuda barnen så goda förutsättningar som möjligt för att kunna utveckla sina färdigheter och förmågor inom en rad viktiga områden (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016). För att lyckas med det bör förskolläraren vara utrustad med ”*reflexiv pedagogisk medvetenhet*” där förskollärarens praktiska och teoretiska kunskaper är grunden (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016 s. 123). En annan viktig aspekt av förskollärarens förhållningssätt är att känna glädje i att arbeta med barn. Denna, till synes, självklara aspekten

av förskollärarens förhållningssätt kan kopplas till hur förskollärarens barnsyn gestaltar sig. Att känna glädje och nyfikenhet i sitt möte med barnet är en förutsättning för att kunna skapa en meningsfull relation samt skapa en samspelande atmosfär. Johansson (2011) beskriver att en samspelande atmosfär präglas av förskollärarens vilja och nyfikenhet på att skapa en nära relation med barnet och en vilja att förstå världen ur barnets perspektiv. Att förskollärarens roll har en avgörande betydelse för kvaliteten på förskolan har redan konstaterats, men det finns även andra områden där förskollärarens förhållningssätt har en stor betydelse för förskolans kvalitet som synliggjorts i syntesen av det insamlade materialet.

Ett av dessa områden är de rutiner som utformas på förskolan. Att tydliga rutiner kan ses som en del av förskolans kvalitet och kan bidra till att barn anpassar sig och känner sig trygga på förskolan såg ett par av artikelförfattarna som viktiga i beståndsdelar för en lyckad inskolning (Suhonen et al., 2018; Xu, 2006). Broberg (2017) beskriver hur den dagliga separationen från föräldern på morgonen kan underlättas om förskolan har tydliga rutiner genom att barnens aktiviteter vid ankomsten styrs av förskolläraren. Broberg (2017) baserar sitt resonemang på att barn såväl som vuxna behöver veta vad som förväntas av dem. Att undvika exempelvis fri lek på morgonen, vilket kan göra det svårt för nytilkomna barn att ta plats, och istället erbjuda lugna aktiviteter där barnen kan sysselsätta sig enskilt eller i par, kan underlätta den upprepade separationen från föräldern. Att utgå från Brobergs (2017) resonemang även under inskolningsperioden kan ses som intressant. Om barnet introduceras till ett mindre antal aktiviteter och artefakter i den nya miljön i början, kan separationen kanske bli mer hanterbart för barnet. På så sätt kan barnet få ta del av de förväntningar och normer som finns på förskolan i ett mindre sammanhang till att börja med. Att utforska om denna hypotes stämmer skulle vara en intressant del av ett forskningsprojekt om olika metodval vid inskolning.

Hur olika metoder och deras innehåll påverkar inskolningen av barn i förskolan är ett område som det inte finns någon explicit forskning om. Det kan konstateras att det inte finns någon praktikinära forskning som inriktar sig på för- och nackdelar med olika metoder i det utvalda materialet. Även Pramling Samuelsson och Sheridan (2016) bekräftar att det inte finns någon forskning som utvärderar de olika metoderna. De konstaterar att det numer är vanligare med tre dagars föräldraaktiv inskolning snarare än den traditionella metoden där föräldern har en passiv roll under den två veckor långa inskolningsperioden. Enligt den traditionella metoden trappar föräldrarna succesivt ner sin närvaro på förskolan. I den föräldraaktiva metoden är föräldrarna mer aktiva men endast närvarande under tre dagar. Hur barnet ska hinna knyta an till en ny anknytningsperson under dessa tre dagar samtidigt som barnets primära anknytningsperson är närvarande är en ekvation som kan tyckas vara svår att få ihop. Föräldraaktiv inskolning behöver därför utforskas mer utförligt i förhållande till anknytningsteorin i ett framtida forskningsprojekt. Det kan ses som ett förslag på en forskningsfråga som skulle kunna studeras vidare i den praktikinära forskning som Skolforskningsinstitutet sponsrar.

Att förskollärarens relation med föräldrarna kan ses som en del av förskolans kvalitet menar Coelho et al. (2018). Ett antal andra artikelförfattare (Ebbeck & Yim, 2009; Markström & Simonsson, 2017; Månsson, 2011; Swartz et al., 2016; Xu, 2006) diskuterar också betydelsen av en god relation mellan de två aktörerna men inte ur en kvalitetssynpunkt. Trots det kan det anses relevant att belysa vikten av en god relation med föräldrarna ur en kvalitetssynpunkt och att knyta samman det med förskollärarens professionella roll. Det är förskolläraren som har det primära ansvaret för att relationen mellan förskollärare och förälder får en bra start (Skolverket, 2017). Samtidigt är det föräldrarna som har huvudansvaret för sina barn och förskolan ska ses som ett komplement till föräldrarnas fostran (Pramling Samuelsson & Sheridan, 2016). Denna komplexitet måste förskolläraren vara medveten om i sitt relationsbyggande med föräldrarna.

Skolverket (2017) beskriver att inom ramen för ansvaret som förskolläraren har för relationen med föräldrarna behöver föräldrarna få veta vad som förväntas av dem både under själva inskolningsfasen men också vilka förväntningar som finns på dem när den perioden är över. Skolverket (2017) poängterar vikten av en välfungerande relation mellan parterna för barnets välbefinnande och utveckling. Detta är en slutsats som delas av många av artikelförfattarna (Coelho et al., 2018; Ebbeck & Yim, 2009; Markström & Simonsson, 2017; Månsson, 2011; Swartz et al., 2016; Xu, 2006).

Att en god relation med föräldrarna gynnar barnets utveckling kan sättas i samband med synen på det livslånga lärandet. Om en god relation med föräldrarna kan skapas redan i förskolan mellan föräldrarna och representanter för den första instans som barnet (och många förstagångsföräldrar) möter av det svenska skolväsendet kan det gynna barnets fortsatta utveckling. Pramling Samuelsson (2014) bekräftar att förskolans anseende har stärkts i perspektivet av det livslånga lärandet eftersom det är den institution som lägger grunden för barnets fortsatta skolgång. I ljuset av perspektivet med det livslånga lärandet blir barnets och dess familjs första möte med förskolan än viktigare. Ett öppet synsätt och en genuin vilja att möjliggöra för familjen att lyckas i den nya kontexten skapar, med Lunneblads (2017) slutsatser som stöd, goda förutsättningar för en början på ett långt och bra samarbete mellan parterna. Perspektivet med det livslånga lärandet borde vara ett incitament för att forskningen om barns inskolningsprocess i förskolan behöver utökas samt att mer tyngdvikt bör läggas vid att möta barn och familjer på ett professionellt sätt.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att förskollärarens förhållningssätt och grad av professionalism har stor påverkan på förskolans kvalitet inom en rad olika områden, vilket har synliggjorts i diskussionen. Att förskolans kvalitet har betydelse för att barn och deras familjer ska få en lyckad introduktion till förskolan bekräftas av ett antal artikelförfattare (Coelho et al., 2018; Dalli, 2000; Ebbeck & Yim, 2009; Klein et al., 2010; Klette & Killén, 2018; Suhonen et al., 2018; Thyssen, 2000; Xu, 2006). Således kan en förskola med hög kvalitet ses som en faktor som möjliggör en positiv inskolningsprocess.

4.2.3 Förslag på vidare forskning

Utifrån studiens resultat kan det konstateras att det finns en begränsad mängd forskning om barns inskolning i förskolan och mer forskning och kunskap behövs inom området. Trots att studiematerialet var litet har barns inskolning studerats från olika synvinklar, vilket bidrog till att ett försök till generalisering gjordes. I de teman som dominerar den forskning som finns framträdde faktorer som till exempel goda relationer mellan barn, föräldrar och förskollärare som viktiga för en lyckad inskolning. Dessutom synliggjordes att förskolans kvalitet och förskollärarens professionalism samt förhållningssätt har en betydande roll för att barns övergångar från hemmet till förskolan ska fungera bra.

Frågan kan ställas om inskolningsprocessen av de yngsta barnen i förskolan är av intresse för dagens forskare, då detta område är klart mer begränsat jämfört med den omfattande forskning som finns om andra övergångar inom skolväsendet. Dock, finns det i förskolans läroplan och i andra publikationer från Skolverket, skrivningar som tyder på att barns inskolning i förskolan trots allt är av betydelse. Skolverket (2017) konstaterar att inträdet i förskolan ofta är ett stort steg för familjen och att förskolläraren har ett ansvar för att deras möte med förskolan blir bra. Även i läroplanen betonas förskollärarens ansvar för att skapa en god introduktion för barnet och dess familj till förskolans kontext (Skolverket, 2016). Att läroplanens skrivningar påverkar hur förskollärare agerar i samband med inskolningsprocessen synliggjordes bland annat

Markströms och Simonssons (2017) fokusintervjuer med förskollärare. Det innebär att skrivningar i förskolans läroplan har inverkan på inskolningsprocessen och att den styrning som läroplanen avser att utgöra på verksamheten kan ha effekt. Att antalet studier om barns inskolningsprocess har ökat de senaste fem åren kan dock tolkas som att intresset för inskolningen i förskolan har höjts bland forskare med inriktning på små barn. Detta faktum tyder också på att ämnet kommer att utforskas vidare inom den närmsta framtiden. Förskolans verksamhet ska baseras på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet. Men eftersom det saknas forskning inom fältet är det med stor sannolikhet svårt för förskollärare att använda ett tillvägagångssätt som är baserat på vetenskaplig grund. Det finns ett flertal områden som berör barns övergång från hemmet till förskolan vilka vore intressanta att utforska. Nedan följer ett antal olika områden som vi anser behöver utforskas mer.

I en del avsnitt med tidigare forskning i de utvalda artiklarna refererade de aktuella forskarna till litteratur som berör andra övergångar inom skolväsendet än barns inskolning i förskolan. I Simonssons (2015) artikel finns ett sådant exempel. Hon refererar till en tidigare vetenskaplig artikel, *Utvecklingssamtal som uppgift och verktyg i förskollärares professionssträvanden i interaktion med föräldrar* (Simonsson & Markström, 2013). I artikeln framkom det att förskollärare ansåg att den relation som skapades mellan föräldrar och lärare vid inskolningsprocessen är viktig för den fortsatta relationen. Referensen i exemplet kan anses vara relevant, eftersom det finns en direkt koppling till barns inskolning i förskolan. Det vore intressant att undersöka om andra slutsatser från studier om barns övergångar inom skolan går att applicera på barns inskolning i förskolan. För att göra detta behövs det mer forskning om vilka faktorer som kan ses som generella i samband med barns övergångar. På så sätt skulle den större mängd forskning som redan finns om barns andra övergångar inom skolväsendet kunna utnyttjas även inom forskningen om barns övergång till förskolan. Samtidigt kan det anses att det inte är relevant eftersom barns övergångar mellan hemmet och förskolan skiljer sig markant från andra övergångar. Vid inskolning i förskolan sker en övergång från hemmet, barnets privata sfär och bas, medan övriga övergångar sker mellan två olika institutioner inom skolans värld. Denna skillnad kan vara för stor för att några parallella slutsatser ska kunna dras mellan de olika typerna av övergångar.

Som tidigare nämnts saknas teorier om lärandets betydelse under inskolningsprocessen i det material vi hittat om inskolning i förskolan. Då det i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) understryks att förskolan ska arbeta mot att skapa förutsättningar för barns livslånga lärande kan vi ana att det i framtiden kommer fodras mer forskning kring barns lärande även i deras första möte med förskolan. Barns fostran och lärande ska, enligt Johansson (2011) hänga samman och implementeras i förskolans praktik, vilket kräver mer forskning kring hur detta arbete sätts i bruk redan vid inskolningen.

I den forskning vi har tagit fram finns inte förskolechefens perspektiv på inskolningen representerad i någon av artiklarna. Hur förskolechefen organiserar och planerar inskolningen i förskolan anser vi är en viktig beståndsdel för hur inskolningen går till i praktiken. Därför ser vi gärna att mer forskning görs kring hur förskolechefer motiverar de inskolningsmetoder som används i verksamheten. Inte heller de vårdnadshavare som inte är barnens biologiska föräldrar, inkluderas i studierna. Dessutom saknas efterforskningar om hur familjer som kommer från andra kulturer ska tas emot i förskolan på bästa sätt. Dessa familjer utgör en grupp som är underrepresentativ i det vetenskapliga studium som finns tillgängligt idag. I det utvalda materialet är det endast Lunneblad (2017) som inriktat sin forskning mot denna grupp och då endast familjer som nyligen flytt till Sverige från andra länder. Lunneblad är också den enda forskare i det utvalda materialet som har studerat inskolningsprocessen i ett ekonomiskt utsatt

område. Att hänsyn ska tas till att barn lever i olika familjeförhållanden är något som betonas i läroplanen för förskolan (2016). Då många familjer i dagens Sverige lever under knappa ekonomiska förhållanden samt att vissa barn har erfarenheter av traumatiska upplevelser, vore det fördelaktigt att ta del av mer forskning kring hur förskollärare bäst stöttar dessa barn under övergången från hem till förskola. Att få en större bild av hur dessa barn påverkas av inskolningsprocessen i förhållande till anknytningsteorin vore också intressant att se i framtida studier. Fler undersökningar behöver göras där olika grupper av familjer och olika områden i samhället finns representerade för att på så vis få en bredare kunskapsbild av hur en bra inskolningsprocess bör utformas och som sedan kan anpassas till alla barn och familjer.

Avslutningsvis kan det konstateras att både barn, föräldrar och förskollärares perspektiv finns representerade i det utvalda materialet. Dock saknas ett antal aktörers perspektiv, som förskolechefer samt flera olika grupper av familjer i samhället. Det är därför nödvändigt att i framtida forskningsprojekt inkludera även dessa. Det behövs även mer forskning om vilka faktorer som är av betydelse för en lyckad inskolning och om dessa faktorer finns i de metoder som används idag eller om de behöver modifieras. Praktisk forskning om de olika metodernas effekt är ett annat område som behöver undersökas för att bidra med mer kunskap om barns inskolning, då det helt saknas vetenskapliga studier inom detta område. De två metoderna som verkar vara vanligast, tre dagars föräldraaktiv inskolning och traditionell två veckors inskolning, behöver kritiskt granskas ur olika synvinklar inte minst ur anknytningsteoriens perspektiv. En kritisk blick behöver också riktas mot anknytningsteorin eftersom den har en dominerande ställning inom forskningsfältet idag. Det finns ingen tydlig definition av vad en lyckad inskolning är i någon av de utvalda artiklarna och det vore välkommet att en sådan definition problematiserades och analyserades mer i kommande studier om barns inskolning i förskolan. Barns inskolningsprocess i förskolan är av central betydelse för att barnen ska få en bra start på sitt livslånga lärande inom skolans värld. I den processen har förskollärares professionalism och framförallt förhållningssätt en avgörande betydelse. Men för att förskolläraren ska lyckas med sitt uppdrag är det av vikt att mer forskning inom fältet utförs som kan generera i mer vetenskaplig kunskap som förskolläraren kan utgå ifrån i sitt arbete med barns inskolningsprocess.

5 Referenser

Ahn, S. (2015). Aktör-nätverksteori. I A. Fejes, R. Thornberg (Red.), *Handbok i kvalitativ analys*. (s. 115–129) Stockholm: Liber.

Ahnert, L., Gunnar, M., Lamb, M., & Barthel, M. (2004). Transition to Child Care: Associations With Infant–Mother Attachment, Infant Negative Emotion, and Cortisol Elevations. *Child Development*, 75(3), 639–650.

Ahrne, G., & Svensson, P. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I G. Ahrne, P. Svensson. (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s. 8-15). Stockholm: Liber.

Albers, E. M., Riksen-Walraven, J.M., & Weerth, C. (2010). Developmental stimulation in child care centers contributes to young infants' cognitive development. *Infant Behavior and Development*, 33(4), 401–408.

Arnesson Eriksson, M. (2010). *En bra start: om inskolning och föräldrakontakt i förskolan*. Stockholm: Lärarförbundets förlag.

Björndal, C. (2018). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber.

Blatchford, P. (1983). Children's Entry into Nursery Class. *Educational Research*, 25(1), 41-51.

Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2012). *Anknytning i förskolan – vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur.

Broberg, M. (2017). Förskolans yngsta barn – perspektiv på omsorg, lärande och lek. I Pramling Samuelsson, A. Jonsson (Red.), *Förskolans yngsta barn*. (s. 33-55). Stockholm: Liber.

Bowlby, R. (2007). Babies and toddlers in non-parental daycare can avoid stress and anxiety if they develop a lasting secondary attachment bond with one carer who is consistently accessible to them. *Attachment & Human Development*, 9(4), 307-319.

Coelho, V., Barros, S., Burchinal, M., Cadima, J., Pessanha, M., Pinto, A., ... Bryant, D. (2018). Predictors of parent-teacher communication during infant transition to childcare in Portugal. *Early Child Development and Care*, 1-15.

Dalli, C. (2000). Starting child care: What young children learn about relating to adults in the first weeks of starting child care. *Early Childhood Research and Practice*, 2(2), .

Datler, W., Hover-Reisner, N., & Datler, M. (2015). Toddlers' relationships to peers in the processes of separation: From the discussion of observational accounts to the development of theory. *Infant Observation*, 18(1), 1-22.

Drugli, M., Solheim, E., Lydersen, S., Moe, V., Smith, L., & Berg-Nielsen, T. (2018). Elevated cortisol levels in Norwegian toddlers in childcare. *Early Child Development and Care*, 188(12), 1684-1695.

- Ebbeck, M., & Yim, H. (2009). Rethinking attachment: Fostering positive relationships between infants, toddlers, and their primary caregivers. *Early Child Development and Care*, 179(7), 899-909.
- Ekström, K., Garpelin, A., & Kallberg, P. (2008). Övergångar under förskoleåren som kritiskahändelser för barnet, föräldrarna och verksamheten – en forskningsöversikt. *Tidskrift för lärarutbildning och forskning*. 15(1), s. 45–61.
- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap. Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Fejes, A. & Thornberg, R. (2015). Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I A. Fejes, R. Thornberg (Red.), *Handbok i kvalitativ analys*. (s. 16–41) Stockholm: Liber.
- Garpelin, A., & Kallberg, P. (2008). Övergångar i förskolan som kollektiva passageriter eller smidiga transitioner – en intervjustudie. *Tidskrift för lärarutbildning och forskning*. 15(1), s. 63-84.
- Garpelin, A., Kallberg, P., Ekström, K., & Sandberg, G., (2010). How to organise transitions between units in preschool: does it matter. *International Journal of Transitions in Childhood*. 4(1), s. 4–12.
- Johansson, E. (2011). *Möten för lärande: pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskolan*. (2., rev. uppl.). Stockholm: Skolverket.
- Kihlbom, M. (2003). *Om små barns behov och utveckling nyare utvecklingspsykologiska och neurobiologiska rön*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.
- Klein, P., Kraft, R., & Shohet, C. (2010). Behaviour patterns in daily mother–child separations: Possible opportunities for stress reduction. *Early Child Development and Care*, 180(3), 387-396.
- Klette, T., & Killén, K. (2018). Painful transitions: A study of 1-year-old toddlers' reactions to separation and reunion with their mothers after 1 month in childcare. *Early Child Development and Care*, 1-8.
- Köhler, J. (2018, 25 augusti). Saknar titel [Facebook inlägg]. Hämtad 2018-08-31 från <https://www.facebook.com/groups/forskolan/search/?query=inskolning>
- Lillvist, A., & Wilder, J. (2017). Valued and performed or not? Teachers' ratings of transition activities for young children with learning disability. *European Journal of Special Needs Education*, 32(3), 422-436.
- Lunneblad, J. (2017). Integration of refugee children and their families in the Swedish preschool: Strategies, objectives and standards. *European Early Childhood Education Research Journal*, 25(3), 359-369.

- Lunneblad, J. (2018). *Den mångkulturella förskolan : Motsägelser och möjligheter* (Tredje upplagan ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Markström, A., & Simonsson, M. (2017). Introduction to preschool: Strategies for managing the gap between home and preschool. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 3(2), 179-188.
- McMullen, M., Yun, N., Mihai, A., & Kim, H. (2015). Experiences of Parents and Professionals in Well-Established Continuity of Care Infant Toddler Programs. *Early Education and Development*, 27(2), 1-31.
- Månsson, A. (2011). Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During Their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective. *International Journal of Early Childhood*, 43(1), 7-22.
- Nilsen, M. (2017). Datorplattor och de yngsta barnen i förskolan. Stöttande samspel genom pedagogisk struktur och lyhörd interaktion. I I. Pramling Samuelsson, A. Jonsson. (Red.), *Förskolans yngsta barn*. (s. 191-207). Stockholm: Liber.
- Pramling Samuelsson, I. (2014) Barndom och pedagogik – omsorg, uppfostran och lärande i förskolan I U. P. Lundgren, R. Säljö C. Liberg. (Red.), *Lärande skola bildning*. (3. Uppl.) (s. 311-334). Stockholm: Natur & Kultur.
- Pramling Samuelsson, I. (2017). Introduktion – förskolans yngsta barn. I I. Pramling Samuelsson, A., Jonsson. (Red.), *Förskolans yngsta barn – perspektiv på omsorg, lärande och lek*. (s. 11-27) Stockholm: Liber.
- Pramling Samuelsson, I. & Sheridan, S. (2016). *Lärandets grogrund*. Lund: Studentlitteratur.
- Recchia, S., & Dvorakova, K. (2012). How Three Young Toddlers Transition From an Infant to a Toddler Child Care Classroom: Exploring the Influence of Peer Relationships, Teacher Expectations, and Changing Social Contexts. *Early Education & Development*, 23(2), 181–201.
- Sandberg, A. & Vuorinen, T. (2007). *Hem och förskola. Samverkan i förändring*. Stockholm: Liber.
- Segersten, K. (2017). Användbara texter. I Friberg, F. (Red.), *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (tredje upplagan ed.). (s. 49-58) Lund: Studentlitteratur.
- Sheridan, S. & Williams, P. (2018). *Undervisning i förskolan. En kunskapsöversikt*. Stockholm: Skolverket. Hämtad den 7 december 2018 från: <https://www.skolverket.se>
- Simonsson, M., (2015). The role of artefacts during transition into the peer group: 1-to 3-year-old children's perspective on transition between the home and the preschool in sweden. *International Journal of Transitions in Childhood*. 8, s. 14-24.

- Simonsson, M., & Markström, A.-M. (2013). Utvecklingssamtal som uppgift och verktyg i förskollärares professionssträvanden i interaktion med föräldrar. *Tidskrift för Nordisk Barnehageforskning*, 6.
- Simonsson, M., & Thorell, M., (2010). Att börja på förskolan. Exempel på barns sociala samspelsprocesser under inskolningen. *Educare- vetenskapliga skrifter*, 1, s. 53–72.
- Skolforsningsinstitutet. (2018). *Undervisning på vetenskaplig grund*. Hämtad den 2 december 2018 från <http://www.skolfi.se/>
- Skolverket (2016). *Läroplan för förskolan. Lpfö 98. Reviderad 2016*. Stockholm: Fritzes. Hämtad den 25 november 2016 från: www.skolverket.se
- Skolverket (2017). *Allmänna råd om målnuppfyllelse i förskolan*. Hämtad den 8 december från: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3749>
- Suhonen, E., Sajaniemi, N. K., Alijoki, A., & Nislin, M. A. (2018). Children's biological givens, stress responses, language and cognitive abilities and family background after entering kindergarten in toddlerhood. *Early Child Development and Care*, 188(3), 345–358.
- Svensson, P. (2015). Teorins roll i kvalitativ forskning. I G. Ahrne, P. Svensson. (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 208–219). Stockholm: Liber.
- Svensson, P., & Ahrne, G. (2015). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I G. Ahrne, P. Svensson. (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 17–33). Stockholm: Liber.
- Swartz, M. I., & Easterbrooks, M. A. (2014). The role of parent, provider, and child characteristics in parent-provider relationships in infant and toddler classrooms. *Early Education and Development*, 25(4), 573-598.
- Swartz, R. A., Speirs, K. E., Encinger, A. J., & McElwain, N. L. (2016). A mixed methods investigation of maternal perspectives on transition experiences in early care and education. *Early Education and Development*, 27(2), 170–189.
- Thornberg R. och Fejes A. (2015). Kvalitet och generaliserbarhet i kvalitativa studier I A. Fejes, R. Thornberg (Red.), *Handbok i kvalitativ analys*. (s. 256–276) Stockholm: Liber.
- Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber.
- Thyssen, S. (2000). The Child's Start in Day Care Centre. *Early Child Development and Care*, 161(1), 33-46.
- Traum, L. C., & Moran, M. J. (2016). Parents' and teachers' reflections on the process of daily transitions in an infant and toddler laboratory school. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 37(4), 331-350.
- Turunen, T. (2012). Individual plans for children in transition to pre-school: A case study in one Finnish day-care centre. *Early Child Development and Care*, 182(3-4), 315-328.

UNC. (2018). *Prisma statement*. Hämtad den 25 november 2018 från <https://guides.lib.unc.edu/systematic-reviews/prisma>

Undheim, A., & Drugli, M. (2012). Age for enrolling in full-time childcare: A qualitative study of parent and caregiver perspectives. *Early Child Development and Care*, 182(12), 1–10.

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Vetenskapsrådets rapportserie 1:2016. Vetenskapsrådet: Stockholm.

Xu, Y. (2006). Toddlers' emotional reactions to separation from their primary caregivers: Successful home-school transition. *Early Child Development and Care*, 176(6), 667-671.

Ylvén, R. & Wilder, J. (2014). Samverkan med barn och familjer. I A. Sandberg (Red.), *Med sikte på förskolan - barn i behov av stöd* (s. 249–266). Lund: Studentlitteratur

Östlundh, L. (2017). Informationssökning. I Friberg, F. (Red.), *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (tredje upplagan ed.). (s. 59–75) Lund: Studentlitteratur.

6 Bilagor

Bilaga 1. Redovisning av datainsamling av utvalda vetenskapliga artiklar.

Tabell 1. Sökvägar för vetenskapliga artiklar som valdes ut initialt (n=30).

Databassökningar						
Artikel (titel, författare, år)	Databas	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Antal valda artiklar	Inkluderad i uppsatsen
Introduction to preschool : strategies for managing the gap between home and preschool. Markström, A., & Simonsson, M. (2017).	Supersök	inskolning	Vetenskapliga artiklar	20	1	Ja
Integration of refugee children and their families in the Swedish preschool: strategies, objectives, and standards. Lunneblad, J. (2017)	Supersök	reception preschool	Vetenskapliga artiklar Full text	6117	1	Ja
Developmental stimulation in child care centers contributes to young infants' cognitive development. Albers, E. M, Riksen-Walraven, J. M., & Weerth, C. (2010)	Supersök	infants enrolling child care	Vetenskaplig artikel	5003	1	Nej
Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During Their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective. Månsson, A. (2011)	Supersök	transition preschool	Vetenskaplig artikel Nordiska språk	4	1	Ja
The role of artefacts during transition into the peer group : 1-to 3-year-old children's perspective on transition between the home and the preschool in Sweden. Simonsson, M. (2015)	Swepub	transition preschool	Vetenskaplig artikel	33	5	Ja
Övergångar under förskoleåren som kritiska händelser för barnet, föräldrarna och verksamheten – en forskningsöversikt, Ekström, K., Garpelin, A., & Kallberg, A. (2008)	Swepub	transition preschool	Vetenskaplig artikel	33	5	Nej
Övergångar i förskolan som kollektiva passageriter eller smidiga transitioner – en intervjustudie. Garpelin, A., & Kallberg, P. (2008)	Swepub	transition preschool	Vetenskaplig artikel	33	5	Nej

Tabell 1 fortsättning. Sökvägar för vetenskapliga artiklar som valdes ut initialt (n=30).

Databassökningar						
Artikel (titel, författare, år)	Databas	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Antal valda artiklar	Inkluderad i uppsatsen
How to organise transitions between units in preschool : does it matter? Garpelin, A., Kallberg, P., Ekström, K., & Sandberg, G. (2010)	Swepub	transition preschool	Vetenskaplig artikel	33	5	Nej
Valued and performed or not? :Teachers' ratings of transition activities for young children with learning disability. Lillvist, A., & Wilder, J (2017)	Swepub	transition preschool	Vetenskaplig artikel	33	5	Nej
Individual plans for children in transition to pre-school: a case study in one Finnish day-care centre. Turunen, T. (2012)	Education Research complete	transition AND preschool	Vetenskaplig artikel Nordiska länder	8	1	Nej
Rethinking attachment: fostering positive relationships between infants and their primary caregivers. Ebbeck, M., & Yim, H. (2009)	Education Research complete	toddlers AND starting AND child care	Vetenskaplig artikel	12	3	Ja
Age for enrolling in full-time childcare: a qualitative study of parent and caregiver perspectives. Undheim, A., & Drugli, M. (2012)	Education Research complete	toddlers AND starting AND child care	Vetenskaplig artikel	12	3	Ja
Behaviour patterns in daily mother-child separations: possible opportunities for stress reduction. Klein, p., Kraft, R., & Shohet, C. (2010)	Education Research complete	toddlers AND starting AND child care	Vetenskaplig artikel	12	3	Ja
Transition to Child Care: Associations With Infant–Mother Attachment, Infant Negative Emotion, and Cortisol Elevations. Ahnert, L., Gunnar, M., Lamb, M., & Barthel, M. (2004)	Education Research complete	infants AND starting AND child care	Vetenskaplig artikel	17	1	Ja

Tabell 1 fortsättning. Sökvägar för vetenskapliga artiklar som valdes ut initialt (n=30).

Databassökningar						
Artikel (titel, författare, år)	Databas	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Antal valda artiklar	Inkluderad i uppsatsen
A Mixed Methods Investigation of Maternal Perspectives on Transition Experiences in Early Care and Education. Swartz, R. A., Speirs, K. E., Encinger A. J., & McElwain, N. (2016)	ERIC	entering group day care	Vetenskaplig artikel	815	4	Ja
Parents' and Teachers' Reflections on the Process of Daily Transitions in an Infant and Toddler Laboratory School. Traum, L. C., & Moran, M. J. (2016)	ERIC	entering group day care	Vetenskaplig artikel	815	4	Nej
The Role of Parent, Provider, and Child Characteristics in Parent-Provider Relationships in Infant and Toddler Classrooms. Swartz M. I., & Easterbrooks, M. A., (2014)	ERIC	entering group day care	Vetenskaplig artikel	815	4	Nej
Children's Biological Givens, Stress Responses, Language and Cognitive Abilities and Family Background after Entering Kindergarten in Toddlerhood. Suhonen E., Sajaniemi, N. K., Alijoki, A., & Nislin, M. A. (2018)	ERIC	entering group day care	Vetenskaplig artikel	815	4	Ja

Manuell sökning redovisas på nästkommande sidor.

Tabell 1 fortsättning. Sökvägar för vetenskapliga artiklar som valdes ut initialt (n=30).

Manuell sökning			
Artikel (titel, författare, år)	Hämtad från referenslista ifrån utvald artikel:	Relaterade artiklar enligt Routledge Taylor & Francis	Inkluderad i uppsatsen
Starting child care: What young children learn about relating to adults in the first weeks of starting child care. Dalli, C. (2000)	Markström & Simonsson (2017)	-	Ja
Att börja på förskolan. Exemplet på barns sociala samspel under inskolningen. Simonsson, M. & Thorell, M. (2010)	Markström & Simonsson (2017)	-	Ja
The Child's Start in Day Care Centre. Thyssen, S. (2000)	Markström & Simonsson (2017)	-	Ja
Predictors of parent-teacher communication during infant transition to childcare in Portugal. Coelho, V., Barros, S., Burchinal, M., Cadima, J., Pessanha, M., Peixoto C., & Bryant, D. (2018)	-	X	Ja
Children's Entry into Nursery Class. Blatchford, P. (1983)	-	X	Ja
Toddlers' emotional reactions to separation from their primary caregivers: successful home-school transition. Xu, Y. (2006)	-	X	Ja
Toddlers' relationships to peers in the processes of separation: from the discussion of observational accounts to the development of theory. Datler, W., Hover-Reisner, N., & Datler, M. (2015)	-	X	Ja
How Three Young Toddlers Transition From an Infant to a Toddler Child Care Classroom: Exploring the Influence of Peer Relationships, Teacher Expectations, and Changing Social Contexts. Recchia, S. L., & Dvorakova, K. (2012)	-	X	Nej
Experiences of Parents and Professionals in Well Established Continuity of Care Infant Toddler Programs. Mary Benson McMullen, M. B., Yun, N., Mihai, A., & Kim, H. (2015)	-	X	Nej

Tabell 1 fortsättning. Sökvägar för vetenskapliga artiklar som valdes ut initialt (n=30).

Manuell sökning			
Artikel (titel, författare, år)	Hämtad från referenslista ifrån utvald artikel:	Relaterade artiklar enligt Routledge Taylor & Francis	Inkluderad i uppsatsen
Elevated cortisol levels in Norwegian toddlers in childcare. Drugli, M., Solheim, E., Lydersen, S., Moe, V., Smith, L., & Berg-Nielsen, T. (2018)	-	X	Nej
Painful transitions: a study of 1-year-old toddlers' reactions to separation and reunion with their mothers after 1 month in childcare. Klette, T., & Killén, K. (2018)	-	X	Ja
Babies and toddlers in non-parental daycare can avoid stress and anxiety if they develop a lasting secondary attachment bond with one carer who is consistently accessible to them. Bowlby, R. (2007)	-	X	Nej

Bilaga 2. Inkluderade vetenskapliga artiklar.

Tabell 2. Författare, titel, publicerings år, publicerande tidsskrift och land (där studien är utförd) för utvalda vetenskapliga artiklar (n=18).

Förkortning	Författare	Titel	År	Publicerande tidsskrift	Land
Ahnert et al. (2004)	Lieselotte Ahnert, Megan R. Gunnar, Michael E. Lamb, och Martina Barthel	Transition to Child Care: Associations With Infant–Mother Attachment, Infant Negative Emotion, and Cortisol Elevations.	2004	Child Development	Tyskland
Blatchford (1983)	Peter Blatchford	Childrens entry into Nursery class.	1983	Educational Research	Storbritannien
Coelho et al. (2018)	Vera Coelho, Sílvia Barros, Margaret R. Burchinal, Joana Cadima, Manuela Pessanha, Ana Isabel Pinto, Carla Peixoto & Donna M. Bryant	Predictors of parent-teacher communication during infant transition to childcare in Portugal.	2018	Early child development and care	Portugal
Dalli (2000)	Carmen Dalli	Starting child care: What young children learn about relating to adults in the first weeks of starting child care.	2000	Early Childhood Research and Practice	Nya Zeeland
Datler et al. (2015)	Wilfried Datler, Nina Hover-Reisner & Margit Datler	Toddlers’ relationships to peers in the processes of separation: from the discussion of observational accounts to the development of theory.	2015	Infant Observation	Österrike
Ebbeck & Yim (2009)	Marjory Ebbeck & Hoi Yin Bonnie Yim	Rethinking attachment: fostering positive relationships between infants, toddlers, and their primary caregivers.	2009	Early Child Development and Care	Australien
Klein et al. (2010)	Pnina S. Klein , Ravit R. Kraft & Cilly Shoheit	Behaviour patterns in daily mother-child separations: possible opportunities for stress reduction.	2010	Early Child Development and Care	Israel
Klette & Killén (2018)	Trine Klette & Kari Killén	Painful transitions: a study of 1-year-old toddlers’ reactions to separation and reunion with their mothers after 1 month in childcare.	2018	Early Child Development and Care	Norge
Lunneblad (2017)	Johannes Lunneblad	Integration of refugee children and their families in the Swedish preschool: strategies, objectives, and standards.	2017	European Early Childhood Education Research Journal	Sverige
Markström & Simonsson (2017)	A-M Markström & M Simonsson	Introduction to preschool: strategies for managing the gap between home and preschool.	2017	Nordic Journal of Studies in Educational Policy	Sverige

Tabell 2 fortsättning. Författare, titel, publicerings år, publicerande tidskrift och land (där studien är utförd) för utvalda vetenskapliga artiklar (n=18).

Förkortning	Författare	Titel	År	Publicerande tidskrift	Land
Månsson (2011)	Annika Månsson	Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During Their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective.	2011	International Journal of Early Childhood	Sverige
Simonsson (2015)	Maria Simonsson	The role of artefacts during transition into the peer group : 1-to 3-year-old children's perspective on transition between the home and the preschool in Sweden.	2015	International Journal of Transitions in Childhood	Sverige
Simonsson & Thorell (2010)	Simonsson, M. & Thorell, M.	Att börja på förskolan. Exemplet på barns sociala samspel under inskolningen.	2010	Educare	Sverige
Suhonen et al. (2018)	Eira Suhonen, Nina K. Sajaniemi, Alisa Alijoki & Mari A. Nislin	Children's Biological Givens, Stress Responses, Language and Cognitive Abilities and Family Background after Entering Kindergarten in Toddlerhood.	2018	Early Child Development and Care	Finland
Swartz et al. (2016)	Rebecca Anne Swartz, Katherine Elizabeth Speirs, Amy Johnson Encinger & Nancy L. McElwain	A Mixed Methods Investigation of Maternal Perspectives on Transition Experiences in Early Care and Education.	2016	Early Education and Development	USA
Thyssen (2000)	Thyssen, S	The Child's Start in Day Care Centre.	2000	Early Child Development and Care	Sverige
Undheim & Drugli (2012)	Anne Mari Undheim & May Britt Drugli	Age for enrolling in full-time childcare: a qualitative study of parent and caregiver perspectives.	2012	Early Child Development and Care	Norge
Xu (2006)	Yaoying Xu	Toddlers' emotional reactions to separation from their primary caregivers: successful home-school transition.	2006	Early Child Development and Care	USA

Bilaga 3. Exkluderade vetenskapliga artiklar.

Tabell 3. Orsak till exkludering av vetenskapliga artiklar (n=12)

Vetenskaplig artikel	Orsak till exkludering
Developmental stimulation in child care centers contributes to young infants' cognitive development. Esther M. Albers, J. Marianne Riksen-Walraven, Carolina de Weerth. (2010)	Undersöker om kvaliteten på den pedagogik som förskollärare förmedlar påverkar barns kognitiva utveckling, inget om inskolning.
Övergångar under förskoleåren som kritiska händelser för barnet, föräldrarna och verksamheten – en forskningsöversikt, Kenneth Ekström, Anders Garpelin & Pernilla Kallberg (2008)	Handlar om övergångar inom förskolan, inget om inskolningsprocessen.
Övergångar i förskolan som kollektiva passageriter ellersmidiga transitioner – en intervjustudie. Anders Garpelin & Pernilla Kallberg (2008)	Handlar om övergångar inom förskolan, inget om inskolningsprocessen.
How to organise transitions between units in preschool : does it matter? Anders Garpelin, Pernilla Kallberg, Kenneth Ekström, Gunilla Sandberg (2010)	Handlar om övergångar inom förskolan, inget om inskolningsprocessen.
Valued and performed or not? :Teachers' ratings of transition activities for young children with learning disability. Anne Lillvist & Jenny Wilder (2017)	Handlar om övergångar mellan förskola och specialskola, inget om inskolningsprocessen i förskolan.
Individual plans for the children in transition to pre-school: a case study in one Finnish day-care centre. Tuija A. Turunen (2012)	Handlar om övergången mellan förskola till förskoleklass, inget om inskolningsprocessen i förskolan.
Parents' and Teachers' Reflections on the Process of Daily Transitions in an Infant and Toddler Laboratory School. Linda C. Traum & Mary Jane Moran (2016)	Handlar om dagliga separationer och återföreningar mellan barn och föräldrar i förskolan, inget om inskolningsprocessen.
The Role of Parent, Provider, and Child Characteristics in Parent-Provider Relationships in Infant and Toddler Classrooms. Mallary I. Swartz & M. Ann Easterbrooks (2014)	Handlar om vad som påverkar relationen mellan föräldrar och förskolans personal, inget om inskolningsprocessen i förskolan.
How Three Young Toddlers Transition From an Infant to a Toddler Child Care Classroom: Exploring the Influence of Peer Relationships, Teacher Expectations, and Changing Social Contexts. Susan L. Recchia & Kamila Dvorakova (2012)	Handlar om övergång inom förskolan, inget om inskolningsprocessen.
Experiences of Parents and Professionals in WellEstablished Continuity of Care Infant Toddler Programs. Mary Benson McMullen, Na Ra Yun, Alina Mihai & Hyojin Kim (2015)	Undersöker hur omsorg bedrivs ur olika synvinklar, inget om inskolningsprocessen i förskolan.
Elevated cortisol levels in Norwegian toddlers in childcare. May Britt Drugli, Elisabet Solheim, Stian Lydersen, Vibeke Moe, Lars Smith & Turid Suzanne Berg-Nielsen (2018)	Jämför barns kortisolnivåer i hemmet och i förskolan, inget om inskolningsprocessen.
Babies and toddlers in non-parental daycare can avoid stress and anxiety if they develop a lasting secondary attachment bond with one carer who is consistently accessible to them. Richard Bowlby (2007)	Handlar om anknytningsteorin och vikten av anknytning för barnet för att förhindra psykiska problem i framtiden. Skriven av Bowlbys (som står bakom anknytningsteorin) son. Inget om inskolningsprocessen i förskolan.

Bilaga 4. Protokoll för kategorisering av innehåll.

Tabell 4. Protokoll för kategorisering av innehållet i de vetenskapliga artiklarna.

Titel på vetenskaplig artikel	
Land (som studien har utförts i)	
I vilken miljö har undersökningen gjorts?	
Syfte (vad vill man undersöka?)	
Metod (Hur har man gjort det?)	
Teoretisk bakgrund	
Vems perspektiv undersöks?	
Har en eller flera inskolningsmetoder studerats?	
Faktorer för lyckad inskolning	
Andra slutsatser	
Övriga kommentarer	

